19-ter Jahrgang Nr. 109 Jüdische Pester Zeitung. Freitag, 23. September. 1887.

Redaction u. Administration
befinden sich:
BUDAPEST,
Waitzner-Ring Nr. 15.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden 8str. W.
Halbjährig 4 Gulden 8str. W.
Vierteljährig 2 Gulden 8str. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. ö. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 50 kr. ö. W.
Pränumerationen
werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטליך דרײַמאָל.

עדאַקציאָן אונד אַדמיניס-
טראַציאָן בעפינדען זיך:
בודאַפּעסט,
וואַיטצנער־רינג נו׳ 15,
פּראַנומעראַציאָנס־פּרײַס:
פיר אָסטערײַך־אונגאַרן
אַנגאַנציג 8 גולדען אָסטר. וו.
האַלבגעהיג 4 גולדען אָסטר. וו.
ווירטעלגעהיג 2 גולדען אָסטר. וו.
פיר'ס אויסלאַנד
אַנגאַנציג 10 גולד. — קר. ö. W.
האַלבגעהיג 5 גולד. — קר. ö. W.
ווירטעלגעהיג 2 גולד. 50 קר. ö. W.
פּראַנומעראַציאָנען
ווערען אַלע טעג אָנגענומען.
אַנאָנסען ווערען נאָך אויפגעגעבענעם
טאַריף אויסגערעכנט.

בודאַפּעסט, פרײַטאָג, ה׳ תשרי, תרמ״ח. Erscheint wöchentlich dreimal. נײַנצעהנטער יאָהרגאַנג נו׳. 109. 1887

דאָס פּראָגראַמם טיסאַ׳ס.

פאַרגעסטערן האָט מיניסטערפּראַזידענט טיסאַ אין גראַם זײַנע אַרדײַן. אין אַנזעהונג־דיסע דער צאַהלרײַכען וואַהלרישאַפט, זײַנע פּראָגראַם־רעדע אַרום אַכטאַרדענטער דער שטאָט, אָבער איז אַלס מיניסטערפּראַזידענט אויך אַלס פינאַנצמיניסטער אָנגאַרנס געהאַלטן.

נאָכדעם ער דען וואַהלען זײַנען דאָנק פיר אירע פערטרײַטן אַנגעשטאָמטע האָפנונגען אַנדערעם:

דיס צײַט אַרדען בעשאַפטען מאַן זיך בײַ אונז דיעשטאַרבלעך מיט דער פינאַנצלאַגע דעם לאַנדעס. אָנגאַרנס פינאַנצאַמט איז מיינע זאַ פערצײַפּעלטע, ווי מאַנכע רעזעלבע שולדען, איך האָב נישט וואַהר, דאָס דער נײַער פאַרוואַלטונג אַרבעטשטאַרט אין דער אייגענשאַפט דער רעגיערונג צו ווען, ווי אַ עס אַרבעטשט איז. דאָס דיעזע אַרבעטשטאַרט זיך דיס יאָהרדע 1875 פערשידענערע האָפנונגען. ע׳ וואָס אויפאַר דיעזע אויס וואַהל דיסען אָבער איך וויל מיינע בעקענטנישען אויך בעגרינדען.

איך קאָן עס נאָכן אַנבאַרען אַנדען: ווער אינסער דיא גענעראַלנע לאַגע אַנגאַרנס נאָך אַלדער בעצײַהונג מיט דער לאַגע פערלײַכען ווערד, אין וועלכער זיך אַנגאַרן אים יאָהרדע 1867 בעפאַנד, ווערד דען דיעזען פאַרטשרטס אַנערקענען נישט לײַגען קאָנען. מיט דען אַלטען מיטטערן אונד דראָפּסען קאָנען געמאַלס אין לאַנד אַפּבלײַבען, אַבערעאַל מוסטע מאַן אויך אויפגעדרען דיעזע פּראָגראַם, ואַאַר איך פיר אייגענע ציט דיא פינאַנצלאַגע שטאַרען. מאַן ווערד אייגען, דען דאָס אין אַנדערען לאַנדערן געוואָהנלעך אַלס מאַלען קרעגע פאַראַנלאַסען ווי. וואָהרענד דיס יא אים פרידען לעבטען. נון יא, ווי זיך אַנדערע נאָסט דיא דאָנק. — דיס 1867 אין קיינען פרי־קקלעט אין דיעזער בעציעהונג געגאַנגען פעלד־לײַסט איך דען ווערער בעשטאַרבענען רעגיערונגען אייגענס פערדענסט, אָבער איך ווערד דאָכען אייגען פיער געגרבען. דער וואַהל נישט בלוט, אָבער אַרבײַט אונד גלד פאַרדערט. איך עס נישט אינער ערבטהײַל, דאָס דאָס לאַנד דורך מעהרערע הונדערטאַהרען פערוואַהרלאָזונג איך אַלדען גע־בעטען צוריקגעבלײַבען אויס? דיעזען פיער מוסס־טען ווערד בעטראַכטען. דען ווערד דאָכען אַלדען, דען עס אונער ווילדע וואָר, דאָס דער אונגאַרי־שע שטאַאט נישט בלאָס איך דעם פאַפּער, אַנ־דערען אין ווירטשאַפטליכען עקזיסטענץ.

עס קאָן נעטאַאר אין אַבערעדע שטעלדען, דאָס דיס 1875 פעלדעס געשעהען איז, אים אינער אַ ווענדונג אַדאַהין־נעטען צו פערפאָלגטאַנ־דען, עס ווערדען אויסגעלעגט פערבערעדע שטרעקען אויסגעבויט, מעהרערע פיר דער פע־קערד דעם לאַנדעס ווייטערע לעגען אין דיא האַנדע דער רעגיערונג. געבראַכט אונד עס וואָרדע מיט דער גראַסטען דאַנקבאַרען באַהן, דער עדעלמאַלען אַסטערלײַכען אונד נעגעוואַרטיגען אַסטערלײַכיש־אונגאַרישען שטאַאטסאַרזונגאַרגעזעלשאַפט, אין אַזאַלדער נעשלאַסען, וועלכער דען אַנגעדעסען דעם שטאַאטעס אונד דער נעזעלשאַפט עגע־שפּרוכען, עס אונד וואָהל וואָהר, דאָס עדע אונ־ערער אייזענבאַהנען דעם אונגאַרישען שטאַאטס־עראַהלטען. דייטע אבער ערהאַרט אינגאַרן צו 5% פערצענט וויא עדער נאַרדענטע שטאַאט אונדע־הען נעגען רעגטע. דאָס בעדי טעט דאָך קיינע פער־שלעכטערונג!

ווייטער שפּראַך טיסאַ פאַן דער פאָליטישען לאַגע, וויא וויא וואָר, אַלס דיא גענעוואַרטיגע רע־גערונג קאַם. דאַמאַלס בעגאַנגען נעראַדע דיא אַרדיגטאַלישען ווערדען, ווענדען נאָכאַסטע שווערע־קייטען פעראַרזאַכטען. דאָן קאַם דער רוסיש־טירקישע קריעג, דער אין דיא אָקקופּאַציאָן פאַן באָסנען אונד דער הערצעגאָווינאַ בראַכטע. אים נישט מיספעדרשטאַנדען צו ווערדען קאָנסטאַטירט איך, דאָסס איך עס דייטע צו מיינען דאָסען פרײַדען צאַהלע דאָסס איך פיר דיא אָקקו־פּאַציאָן וואָר. אבער דיא פּראָפּאַגאַנדע־ווערלע דאַרוך בעדייטענד ער טייל.

נון איז עס מיינע פּפליכט, דיא אינטערעסי־רונג דער שווערקייטען צו פערזיכען, איך טראַט אַן דיעזע אויפגאַבע אינגע מאַנאַטע פאַר דען וואָר־דען הערען, דיא איך וואָסטע דאָסס דיא נאַציאָן באַלד אין דער לאַגע זיין ווערד, זיך צו אייסטערן, אַט דיא פערטרויען האָט. דאָסס דיעזע אַנגעלעגע־הייט, דען דיא אין מיינען האַנדען פערבלײַבען זיך אין נישט האַנדען בעפינדען ווערד. ווען דיא פע־טרייס, איז עס מיינע פּפליכט, בײַ אַלס עדע אויסצודרען (לאַנגאַלטענדע עלעקטיפּס), ווען דיא אבער נישט פערטרויט, מאַנע דיא געלעגענהייט ערהאַלטען, אַהרע אויפמערקזאַמקייט אויפען אַנ־דערען צו־ווענדען. אַט מיינע טראַטיגקייט פאַן ערפאָלג בעגלייטעט זיין ווערד, קאָן איך נאַטירלי־כען נישט וויסען. אַז מיינערזייטס שאַטצע צוואַר דיא שווערקייטען נישט גערינג. דאָסען אבער, דאָסס מיט אַנטערשטאַנד דער נעוועטצענדען אונד דער בירגער אַנגאַרנס דיעס יא דער פאַלל זיין ווערדע. (עלעקטיפּס.) דאָס ווייסס איך ערשט, דאָסס ווען מיר דער עדפאָלג פערלאַנג בלײַבען. דיעראַן נישט דער מאַנגעל אַן בעשטרעבען מיינערזייטס שולד זיין בלייבען אויך דאָסס; דאָן איך דער ערסטע זיין וועל־דע, דער פערקלאָגען ווערד. דאָסס דער עדפאָלג נישט דעסהאַלב אויסבלייבע, ווייל ער נישט צו ער־רייכען איז, זאָנדערן ווייל דעם מיינע קראַפט אויסגעשעפּט. דען אין אַנדאַר, דער זיין פאַטער־לאַנד ליעבט, דאַרף נישט זאָגען, דאָסס אייגע צייט קאָמען קאָנען, וויא אַן אַנדאַרן דיא שווערקייט־טען נישט בעזיעגען ווערדען קאָנען. (דעראַפּסט עלעקטיפּס).

אונד נון, מיינע ווערדען, בײַן איך געגאַטהיגט אייגען, דא איך שאָן דאָס פינאַנצמיניסטעריום ליי־טט, פיעלליכט אייגענטלאַסען אַנגאַנגענעהם צו ווערדען. (האַרט! האַרט!) דיא חוי פטבערדיגונג דער רעגעלונג אונדערער פערהאַלטניסען איז דיא שפּאַרזאַמקייט אויף אַלדען גע־בײַעטען, דאָס דייסס, וואָס ווער ערשפּאַר־דען קאָנען, אַזגע צוריקקצוגעהען; דען אייגע אַלדע ערשפּאַרניסס, וועלכע אייגען ריקקשריטט אים געפאָלגע האַטטע, קאָנטע איך נישט עמפּפע־לען, ווייל מיספען אונדערע אייגענקונדע ערהאַלטען, איך האַלטע עס דערצייט אויסבע־אַנדערע פיר אונמאָגליך, צוויי נאַמטיגען דער דיסקוסען שטיעלען, דיא נרונד־אונד דיא הויפּטזאַך צו ערהאַלטען. וואָהל האָט מאַן איך דאָכען אויך אַראַר אייגע נישט גערינגע לאַסט אייפגעדרעגט. אבער קאָנטען ווייר אין בעצוג אויף ווירטשאַפט, דאָס דער אונד אַנדערסדרע עקזיסטענץ, ווען דיעזע באַהנען נישט געבייט וואָרדען וואָרען?

ווען דיא קולטור בעטרעפט, קאָן ערער ווייסען, אים וויא פיעל שולדען עס דייטע בײַא אונז מעהר נישט, אַלס פריהער. דאָס צייטע נישט אויף אייגען נעדענקען, ערפאָרדערט אבער גע־סע געלעגענהייט. — אויף דעם נעבייטע דער ווייטען מיספען ווייר ווער פיעלע פערבעסס־דענגען דאָס פאַרגעהמען, אונד ווייר וואָרען אויך שאָן בעמיהט מאַנכע מאָנער אינערער נעוועטצע צו מעמיינען. — ווען אבער דיא אַדמיניס־טראַציאָן, דיא פערוואַלטונג בעטרעפט, ווייסס איך, דאָסס פיעלע, ווער פיעלעס ווענען דע־ערלעגע אייגענען, איך נעבע צו, דאָסס דיא אין פיע־לען רעכטע דאָכען דאָך ווערד אַנערקענען, דאָסס ווייר דורך דיא אינרישטונג דער „פערוואַל־טונגס־אייסטעסס" אייגען בעריעהרען שרעטע צור פערבעסערונג דער אַדמיניסטראַציאָן געטאָהן האָ־בען. דאָס נעוועטן אבער דיא קולטורפּ־קאַציאָן דער בעאַמטען ווערד אויך לעגס רעכטע דאָכען דאָך ווערד אַנערקענען, דאָסס ווייר דורך דיא אינרישטונג דער שטעלע פאַרגעסערונג דער הויפּטסטאַדטישען פאַלציאַ אויך דורך דיא אַראַנזירונג דער שטע־דאַרטיגע ווערד פיעלעס געוואָנען.

איז עס דען וואָהר, דאָסס דער אונגאַרישע שטאַאט אים נאָכען אויך נאָכען אייגען ריקק־שרעטע אייפייעט? לעגע ערער דיא דאָך אייפס תערען אויך בעאַנטוואָרטע דיא פראַגע, אַב דער אונגאַרישע שטאַאט נאָך אייגען, וויא נאָך אייסען, ווייס אַדהערענדערען זא געאַכטעט אונד אַנערקאַנט וואָר, וויא דייטע (עלעקטיפּס אונד דער לעגאַלאַטער בייפאַלל.) ענטאַר קאָן וואָהל אַנען: יא, אבער דיא געוואַמטע בעפאַלקערונג דעם לאַנדעס איז אים אַלגעמיינען פאַראַטס. נון געגערטע מיט־בירגער אויך ווייסס אויר פּלאַן עס עקאָנאָ גוט וויא אייגענע, דאָסס אין אַלגעמיינעסטער צייט בעוואַנדערס אין מהיל אינערער מיטבירגער. דיא אייגע נעוויסס לעבענסווייז פירדען. מיט פיעלען שווערקייטען צו קאַמפען דאָכען. דיא רעגיערונג אונד דיא נעוועטצענדען מוסס אַלעס טהון, אים זאָלכע אויפלעשטאַנדע צו לינדערן. אבער פיר דיא שולד אייגעס פרייאַ־אינטערעסענס קאָן מאַן דאָך דיא רעגיערונג נישט פעראַנטוואָרטלך מאַכען. דאָסס דיא פעראַרמונג אויפרעגען קיינע אַ אַלל־גמיינע אייזט בעייטען דיא בוטהאַטקייט וועלכע זיך בעוואַנדערס אין דער הויפּטשטאַדט — אין נראַסטעס מאַסטאַבע עגזיסטקעלטע, דיא הויז־צינס וואָרדען טראַטצדעם וויס 1884 אים 3,500,000 פל. ערהאַלטן. איך דאָס בעייטען דאָסס דיא מיט־טהער אים אַלגעמיינען וויסדעם נישט פער־אַרמט ווער.

דאָס דעפיציט איז נעגענוואַרטיג נישט גראָס־סער, אַלס עס פאַר 1875 וואָן אימער וואָר. ווען מאַן דיא פינאַנצלאַגע אייגעס שטאַאטעס בעאַר־טהיילען וויל, מוסס מאַן דאָך זאָגען, וויא עס מיט דער קרעדיט בעשטעהט. פאַר 1875 קאָנ־טע אַנגאַרן נור צו אַבע פערצענס צינען אויף קור־צע צייט נעגען אייז פיסטפּאַפּיר אין דאַלעהען

עראַדעס. פרײַטאָג ה׳ תשרי, תרמ״ח.

דאָס פּראָגראַמם טיסאַ׳ס.

פאַרגעסטערן האָט מיניסטערפּראַזידענט טיסאַ אין גראַם זײַנע אַרדײַן. אין אַנזעהונג־דיסע דער צאַהלרײַכען וואַהלרישאַפט, זײַנע פּראָ־גראַם־רעדע אַרום אַכטאַרדענטער דער שטאָט, אבער איך אַלס מיניסטערפּראַזידענט אויך אַלס פינאַנצמיניסטער אָנגאַרנס געהאַלטן.

נאָכדעם ער דען וואַהלען זײַנען דאָנק פיר אירע פערטרײַטן אַנגעשטאָמטע האָפנונגען אונד ער אינסער אַנדערעם:

דיס צײַט אַרדען בעשאַפטען מאַן זיך בײַא אונז דיעשטאַרבלעך מיט דער פינאַנצלאַגע דעם לאַנדעס. אָנגאַרנס פינאַנצאַמט איז מיינע זאַ פערצײַפּעלטע, ווי מאַנכע רעזעלבע שולדען, איך האָב נישט וואַהר, דאָס דער נײַער פאַר־וואַלטונג אַרבעטשטאַרט אין דער ווירטשאַפט דער רעגיערונג צו ווען, ווי אַ עס אַרבעטשט איז. דאָס דיעזע אַרבעטשטאַרט זיך דיס יאָהרדע 1875 פערשידענערע האָפנונגען. ע׳ וואָס אויפאַר דיעזע אויס וואַהל דיסען אבער איך וויל מיינע בעקענטנישען אויך בעגרינדען.

איך קאָן עס נאָכן אַנבאַרען אַנדען: ווער אינסער דיא גענעראַלנע לאַגע אַנגאַרנס נאָך אַלדער בעצײַהונג מיט דער לאַגע פערלײַכען ווערד, אין וועלכער זיך אַנגאַרן אים יאָהרדע 1867 בעפאַנד, ווערד דען דיעזען פאַרטשרטס אַנערקענען נישט לײַגען קאָנען. מיט דען אַלטען מיטטערן אונד דראָפּסען קאָנען געמאַלס אין לאַנד אַפּבלײַבען, אַבערעאַל מוסטע מאַן אויך אויפגעדרען דיעזע פּראָגראַם, ואַאַר איך פיר אייגענע ציט דיא פינאַנצלאַגע שטאַרען. מאַן ווערד אייגען, דען דאָס אין אַנדערען לאַנדערן געוואָהנלעך אַלס מאַלען קרעגע פאַראַנלאַסען ווי. וואָהרענד דיס יא אים פרידען לעבטען. נון יא, ווי זיך אַנדערע נאָסט דיא דאָנק. — דיס 1867 אין קיינען פּרי־קקלעט אין דיעזער בעציעהונג געגאַנגען פעלד־לײַסט איך דען ווערער בעשטאַרבענען רעגיערונגען אייגענס פערדענסט, אבער איך ווערד דאָכען אייגען פיער געגרבען. דער וואַהל נישט בלוט, אבער אַרבײַט אונד גלד פאַרדערט. איך עס נישט אינער ערבטהײַל, דאָס דאָס לאַנד דורך מעהרע־רע הונדערטאַהרען פערוואַהרלאָזונג איך אַלדען גע־בעטען צוריקגעבלײַבען איך? דיעזען פיער מוסס־טען ווערד בעטראַכטען. דען ווערד דאָכען אַלדען, דען עס אונער ווילדע וואָר, דאָס דער אונגאַרי־שע שטאַאט נישט בלאָס איך דעם פאַפּער, אַנ־דערען אין ווירטשאַפטליכען עקזיסטענץ.

עס קאָן נעטאַאר אין אַבערעדע שטעלדען, דאָס דיס 1875 פעלדעס געשעהען איז, אים אינער אַ ווענדונג אַדאַהין־נעטען צו פערפאָלגטאַנ־דען, עס ווערדען אויסגעלעגט פערבערעדע שטרעקען אויסגעבויט, מעהרערע פיר דער פע־קערד דעם לאַנדעס ווייטערע לעגען אין דיא האַנדע דער רעגיערונג. געבראַכט אונד עס וואָרדע מיט דער גראַסטען דאַנקבאַרען באַהן, דער עדעלמאַלען אַסטערלײַכען אונד נעגעוואַרטיגען אַסטערלײַכיש־אונגאַרישען שטאַאטסאַרזונגאַרגעזעלשאַפט, אין אַזאַלדער נעשלאַסען, וועלכער דען אַנגעדעסען דעם שטאַאטעס אונד דער נעזעלשאַפט עגע־שפּרוכען, עס אונד וואָהל וואָהר, דאָס עדע אונ־ערער אייזענבאַהנען דעם אונגאַרישען שטאַאטס־

עראַדעס. פרײַטאָג ה׳ תשרי, תרמ״ח.

דיא ספרים-האנדלונג

שטערנבערג עט קאָמפ

בודאפעסט, VII. דאָבאָנאָסקע 16.

האָט איהרען לוח תרמ"ח, ווערכער יעהר קאָרדעקט אונד איז 7 באָגען שטאַרק פאַטיר געדרוקט איז, זאָלכען הערוים געבען, קאָסטעט 10 קר. ווידערפערקויפער ער-האַלטען 25% ראַבאַטט. אין לוח איז אויך אינער סדרוי קוראַנט. ווייר אָפּפערונג שופרות, נוט רייכט צום בלאַ-זען 2—3 פל. שאַן נעמאַכט 5—7 פל. מחזורים פיר ר"ה ווי"כ קליינעס פאָרמאַט אין 2 באָגען א 30 קר. שדוש רגלים א 20 קר. נאָרמאַט פאָרמאַט ר"ה ווי"כ אין איינעם באָגען א 30 קר. שלוש רגלים א 30 קר., ר"ה ווי"כ דייטש איבערזעטצט אין איינעם באַנד 1 פל. אין 2 באָגען 1.30—1.80. פל. ר"ה ווי"כ אין 4 באָגען 1.50—2.50 פל. מכל השנה אין 2 באָגען 2 פל. סיום נאַנצע יאָהר אין 5 באָ-גען 3.50 4 פל. סיום נאַנצע יאָהר אין 9 באָגען 4—8 פל. אינגאַריש ר"ה ווי"כ 2 באָגען 1.80—3. סדורים יידיש-דייטש אָדער דייטש איבערזעטצט 50 קר.—1 פל. אינגאַריש 60 קר.—1 פל. אין טאַטש-איינבאַנד פאַן 1.50—5 פל. אין בין פאַן 3—10 פל. — ספרי תורה מסורים מיטהים וויאי שטיק אדם פאַן 50—80 פל. נייא א 120—150—200 פל. לחדרין במצוות, דיא זיך זעלבסט שריבען לאָס-סען וואָללען מסורים מיטהים וויאי עטיס. נעהמען ווייר דאָס שלוחות איבער טיש יעהר שאַנען כתב אין ספר תורה אום 200 פל. צו פערפערטיגען. וואָלל-טלתים נאָסס פיר מאַנגער 2—5 פל. פיין שאַפּאָוואָללע פאַן 5 פל. אויפ-וואַרטס, זיידען-טל תים פאַן 4 פל. אויפוואַרטס. — נאָך-אונד זילבער-באַרשען, עטרות. אונזערע אַרביט אין נאָך-ששקקרייא וואָרדע אין דער לאַנדעראַרטשטעלונג 1885 מיט איינער נאָססען מעדאַיל אויסגעצייכנעט. ווייר עט-פעהלען דאָאער פיזנט, מאַנשעל לספרי תורה, בערעקקטי-בער עטש. צו בילליגסטען פרייזען. —

מאַנגער אתרוגים, גרינע גענעטער אונד אַרעכאַנד-רוגער לולבים אונד יעהר שאַנע גרינע הדסים לחג הסכות צו יעהר בילליגען פרייזען פאַנען דיזעקט פאַן טרייסט דורך אינז בעצאָגען ווערדען.

Sternberg & Comp,
Budapest, Rombachgasse Nr. 16.

פאַן זר. מאַרקסמאַט דעם קאַנט פריוויילעגירט. ק. ק. אויסשליסלוך פריוויי. נייפערבעסערטעס

עלאַסטישעס ברוכבאַנד

מיט זעלבסטגעדרעהטע אונד ברוכשטענער.

דיא נייעסטע עפינדונג איז דאָס נאָך פראַנסאָסע באַנאַנא איז אַטע-ריזה נייפערבעסערטע עלאַסטישע ברוכ-באַנד פאַן פאַלליטעטער. זעיאַל פיר הערען, אדם אויך פיר ראַשען אונד קינדער זעלבעס איז אַהנע פערען איז דייזעס נומטי קונסטליר קאָנשטרוירט אונד דאָס דען צוזעטצן, דאָס עס זעלבסט דיא פעד. אלטעסטען ברוכען אין קרייצעסעד צייט אין דיא גלייכע לאַנג פיינגס אונד דאָס זאַיאַהל דיא מאַנ בייא דער אנשטענ-גענרעטען אַרבייט, אייער בייא פיעלעם נעהמען זא אויך נאָכמאַך בייס שלאַפען בעניצט ווערדען, אַהנע דאָס דער ברוכליידענע איז גערינגסטען אין זייטען ברייטע גענעטאַרט ווערדען. עס איז פאַן נראַסעס נוטען, דאָס זעלבען אויך בייא נאַכט איז דעם האַרטער בלייבען, ווייל עס איינע בעגאַנדעס נוטען, אנגענעהמען דריקט אויף דען לייבען אַטעל אויסאַרבט. פרייזע: אינגאַנט פאַן 6—10 גולדען, דאָפּפעלטע פאַן 10—15 גולדען, פיר קינדער אום דיא האַלטע בילליגער.

נראָסע לאַגער אין ,נגלישען אונד פראַנצאָזישען שטאַהל-ברוכבאַנדעגען, זוספענאָריען, געווענבס, איס נומטי, זאָוואַ אייד איס הויטלעדער. דיא הויטלעדער, אונד נומטי-זוספענאָריען האָבען דען צוזעטצן, דאָס זיא דיא ער-וויישרונג פערהינדערן. — מוטטערשפיטצען, לופט-פאַלטער בעטט-אינלאַגען, פערבאַנדפאַשען, פראַוערוואַשען, נומטי-ווייסספע אונד אַלע נומטי-וואַרען-אַרטיקעל. — בייא ברוכבאַנדען בעסטע אנזעהען, אָב דעקסט. לינקס אָדער דאָפּפעלט, זא אויך דיא לייבווישע. — עכטע פראַנצאָזישע נומטי- אונד פשבראַנט-פראַוערוואַש ווים פאַר דוצע, 3—6 פל. בעשטעלונגען מעשטעלטס נאָכנאַהמע אומגעהענד בייא

MORIZ POLITZER, k. k. Bandagist,
Budapest, Franz-Deákgasse.
פריוויליגירטער נראַשיס.
דאַמענשוויאַסטע פיר דאַמען. 4 פל. א. ו.

יד שע ערצאַהלונגען

פיר דען פאַמיליענ-ווענטש.

צו זעהר הערבאַבזעטצטען פרייזען.

קאָרן ס. נאַבריעל: ראָמאַן אין 2 באָגען שטאַרק 8 פל. 3.60 פיר נוט 1.20 פל.

ראָס בוך האַשען ז. צ. איינען אין דער לייטערשטאַ-נעשטכען נאָך נוט דאַנגעזעטצען ערפאָלג. עס איזט אין דען שפּראַכען פאַסט אַלערנראָסטען נעאָסטען נע-בילדעטען גאַציאַנען ווערשיענען.

קאָרן ס., איין שפּיענעל דער נעגענגוואַרט ראָמאַן אין 3 באָגען שטאַרק פל. 3.60 פיר נוט פל. 1.20.

" פראַנצ נהעשטאַבילדער 3 ערצאַה-לונגען נוט 20. קר.

" נייע נהעשטאַבילדער ערצאַהלונגען לייפּציג 1886 נאַכען נייא שטאַרק פל. 1.86 פיר נוט 85 קר.

" דעס שטאַרשיבערס נאַסס נעריעש-טעטע עהרע 2 ערצאַהלונגען לייפּציג 1886 נאַכען נייא שטאַרק פל. 1.86 פיר נוט 85 קר.

מאַגדעלענען שהאַמאַר: ראָמאַן א. ה. ביבל. אַלטע-חום 2 בדע. לייפּציג 1885 שטאַרק פל. 4.80 פיר נוט 1.10.]

בערנשטיין א: פאַנעלע דער מאַנגיד איינע נע-שיכטע א. ה. לעבען איינער קלייגען יידיש. נעמיינדע שטאַרק פל. 2.50 פיר נוט פל. 1.25.

בערנשטיין, מענדעל גיבבאָר 62 ר.

פאַרשטעהענדע בוכער זוך צו בעציעהען פאַן

R. LÖWIT

Buchhandlung Wien, Rothenthurmstr. 22.

איבער אַרדען.

מעדאַיללען, שטעלן, האַרטיעפּערלאַנטערלאַמע דאָקטאַר-דיפּלאָם עטש. אונד דרעטען לעגאַלע עריערבונג ווייר נאָ-מיס איסקונפט עשטהייט. ניכט-אַנאַנטע ב'יעפּ אונ-טער „Dr. v. S." מיט 20 קר. בייטאַמאַרקען בעאַרבייטס פיר 8 1887 יעדערצייט דאָס

Centralannoncenbureau in Breslau.

וויכטיג פיר רעגאַלינג-פאַכטער.

רום, שלייוואַוויטץ, טרעבער, ליקאָרע אונד עסיג עריינט מאַן אַהנע אפּאַראַט בילליגסט מיט עסיגען אונד אַטטעריישען אַרען פאַן

ארנאָלד וואַטטעריך

בודאַפּעסט, מאַבאַקנאַסע, נעבענאַבער דעם אויר.שעמע. אפּפּאַרעטיר פערנער: הויזענבלאַזע, וויכאַלקעסס, גלי-צערין, עטטרייגנספּלוטער, מיטטעל גענען אַלע ווייי-קראַנקהייטען עגען. פערנער: הומבוגוואַסע אַל-צוטראַגענאַסע מיט נאַטען-פּלאַנען. דאָזע: בעטע גלאַנצווייסע. וואַשבלוטפאַרבע. קאַרבאַלווירע אונד מאַרבאַלקאַלק. פּרייזקוראַנטען אונד מאַנוי-לאַנאַנסבריעפע אין אַלען שפּראַכען גראַטיס.

דיא „וואַטערבורי"-רעמאָנטאָאַר-טאַשענאוהר

איזט אין וואַהרהייט וואונדער מאַרערטער טעכניק. דאָס אנגענעהמע עלעגאַנטע אויסשען (אום עטעניקעלע. נייזלבער). דיא אונאַבהענגיגע פּינקטליכקייט אונד דער אונגלויבליך בילליגע פּרייז פאַן

נור 6 פל. 50 קר.

דאָבען אנפאַנגליך מיסס מערזען נעגען דייטעלבע ערזעטצקט. דאָך דיא פאַריאַהרען פערקייפ אין ענגלאַנד 100,000 שט. אין דייטשלאַנד 82,000 שט. נעבען עבענזא גלאַנצענדע ציינגס פיר דיא פאַר-טרעפּפליכקייט דער אוהר, אלס דער לאַרס דער קאָנקורענץ, דיא זיך אַט דער דער

„וואַטערבורי" פּרכטעט. ווייל דיא „וואַטערבורי" זא איינמאַכער קאָנשטרוקציאָן איזט אונד זא פּאַרצוגליך נעהמ, דאָס אַהנע יעדעס יוויקא נעוואַהרזיין ווערדען מאָגען אונד ווייל דיא „וואַטערבורי", פאַלגס רעגאָלד יעמאַלס נאַטשטאַנדען ווערד, דיא בעזעהר קלייגע אוהר דער ווערט, צ. ב. איינע נייע פעדער 35 קר.

דיא וואַטערבורי וואַטס קאָ.

וואַטערבורי, קאָנעטיקוט.

פּרעאיזענגע שטאַאטען פאַן נאָרדאַמעריקאַ.

2,600,000 פל. קאַפּיטאַל. מאַליטע פאַבריקאַציאָן 1500 שט., וויא אויך דאָס גענעראַל-דעפּאָט אונד דע-פּאַראַטוויערקשטאַטט פיר אונגאַרן:

A. Hottelmann,

Budapest, 5. Bezirk, Waitzner-Boulevard 28

אינדענעהמען 3 יאָהרע גאַראַנטיע. — פּרעיזאַנדס נור בעגען קאַסע אָדער נאַכנאַהמע. — צו האַבען אויך בייא טר. קעטעס, בודאַפּעסט.

בעסטע וויינע

in bester Qualität zu haben bei

Heinrich Münzer,

Wien, Hernals, Hauptstrasse Nr. 1.

per Klgr. 60 kr. Postaufträge werden von 4 Klgr. aufwärts prompt gegen Nachnahme effectuirt.

מצבות.

ארנאלד פאהן סגראבשטיינלאגער

Budapest, Waitzner-Boulevard Nr. 5.

(אין שכת אונד יום נעשפּערט.)

עמפּפעהלט זיך אללען עגען, ווערכע דיא טרויריגע פּפלעכט דעם גראבשטיינעגעגען צו ערפילען האבען. — יעהר שאַנע גראבשטיינע איזט מאַרמאָר אונד גראַנט זיך אין גראַסער אויסוואַהל פאַראַה-אַנדען, מאַרערעטע גראַוירונגען, יעהר שאַנע שריפט. מיט מיט עכטער פערגולדונג ווערדען בעסטענס אייגעפיהרט.

צענטראַל-ציטבאַל.

נייעסטע ערפינדונג. פאַסענטירט אין אַסטערייך-אונגאַרן.

בעזעטצט דען מאַטעריאַל דאָס דער לאַסטען אונד באַדען, אַוועק אונד אבגעע פּראַסטע נעבאָגען זינד: אינסער דעם פאַרען דער צימבאַל בעפינדען זיך 5 אייזערנע שטאַנגען, וואַרויך דיא צוויי זייטען צוזאַמענגע-האַלטען אונד משטעלטס שרייבען, עבענזא וויא דיא אבגעע ואַטען בעפעסטיגט ווערדען קאָנען, וואַרויך זאַ-וואַהר דער לאַסטען, וויא אויך דער באַדען אַט שפּרינגען נעשטעט איזט; נעבט איינען אנהאַל, עגדע אַט, וועטהאַלב דאָס צענטראַל-צימבאַל אַרלע בעזעהר אין פּרעזענדונג צימבאַלס זאַוואַהר אין טאַן אַלס אויך אין דער קאָנשטרוקציאָן ווייס אינבעריפּפּסט. פרייוויריגסט צו האַבען בייס עיפינדער. דאָס צענטראַל-צימבאַל בעזעטצט אויך דען נאָסטען מאַטהיל. דאָס עס איז יאַהרע האַבסטענס 2—3-מאַל נעשטעטצט צו ווערדען בריוכט אונד איינגעגעבען אונד אויסדריינדרעגען טאַן בעזעטצט אַלס אַלדע בעהערענדע צימבאַלע.

IGNAZ APPEL. Instrumenten-Erzeuger, Budapest, Graf-Károlygasse Nr. 5, Ecke Ungargasse Nr. 18.

פּראַשפּעקטע ווערדען אויף פערלאַנגען נראַטיס אונד פראַנקאָ געזענדעט.

דעפּיטאציאָנען, דאָרטנטער אויך דיא דעפּיטאציאָן דער זעקסגבירטער איזראעליטען. — דער עמפּאַנג דעם קאָנגרעס אין קלויזענבורג געשטאַלטעט זיך געסטערן אבערהויס גראָסאַרטיג. אבערהויס וואר דיא גאַנצע שטאַדט פּראַכטפאָלל אילוּמינירט.

(אינגעשפּענדעט דעם קאַנגרעס.) ז. מאַיעסטאַט שפּענדעט דען בעטראָג פאָן 100 גולדען פיר דיא אַרטהאַראַקסע אָזר. גע-מיינדע צו נאַדיב-בערעזנאַ.

(קראַנפּרינץ רודאָלפ.) דער אין דעוויא דען מאַנאָווערן בייוואָהנטע, אָזט געסטערן פאָן דאָרט ווידער אין ווען איינגע-טראָפען.

(פירסט ביסמאַרק) פייערט הייטע זיין 25-יאָהריגעס מיניסטער-יובילאום אין אַללער שטילקייט, נור זיינע מיניסטער-קאָללעגען איבערריי-כען איהם איינע גראַטוליאַציאָנסדעפּעשע.

(פיר דיא אבגעבראָכענען אָרדענס.) דאָס גראָס יאָהרליכע אָרדענס-פּאַפּיר 500 גולדען געשפּענדעט.

(לודווינ סאַכאַ.) דער אוטיס-מיטשע הערר פאָן דענאַ-סערדאָהרל, וועלכער דאָרטלעבט אונטער בעדיינונגען אבגעאַרדענטען אין שטעללונג דעם ליבעראַלען אינוויזיטאַטספּראָפעסאָרס דר. ווילהעלם שאָנ-דר געוויאָהרט יאָרדע. שיקקטע צוויא ווייטער פּרעדיגע אין דעטצטערען מיט אייגעם בריעפע אין וועלכעם שאַנדר פאַרוויאָרפען ווירד. דאָס ער גענען מאַכא פאַלשע גערכטע פערבריטעט האָבע, דער בריעף שלעסט מיט דען וואָרטען: נאָך אַלל דעם קאָנגס דיא דיר אלס פאָן מיר גע-אַהרפיגט בעטראָכטען. שאַנדר בעטריי-טע דען אבגעאַרדענטען בעלא פאָן קאַמאַראַטדר אונד הערען אסקאַר פאָן אינאַקאַ דאָטיר מאַכא פיר דיעזע בעליידיגונג, וועגן נאָטהיג צוגעלל צו פאָרדערן. דיעזע ביידען הערען עקקלאַרטען עדאַר נאָך נעגייער פּרעזע דער אבגע-דאָס מאַכא נכט בעליידיגען קאָנגס אונד אייר אינ-פאָהרט וויא, גענוגטהוּאונג צו עבען. דא ער זיך בע-רייטס מעדערערע אינערנעגאָטאַטע האַנדלונגען האַ-בען צו שילדען קאָמען לאַסען.

(דער פעסטע אוּר. פרוּנפּעראַיי) נעכט אָבענד וועגן בעריכט פיר דאָס יאָהר 1886—1887 הערגיבט, פאָם 1-טען אפּריל 1886 בין צום זעלבען טאָג דעם יאָהרעס 1887 האַ-בען 108,602 פּעריאָנען אין דער פאָלקסקוכע דעם פּעריאָנעס געשפּייס. דאָאָן 18,450 נראָטיס. פיר אינטערעסטגעגנען פּעריאָדיסאַכטע דער פּעריאָן אין דעוועס יאָהרע 19,904 פל. 30 קר.

פאָלליטאָן.

איין דער שרעקקענסצייט

דער ערסטען פראַנצאָזישען רעוואָלוציאָן.

(25-טע פאָרטסעצונג.)

XXI.

פאַר דעם טהעאַטער.

מאַריאָל האַטטע מיט מאַנקיר פיעל צו לוידען; לעצטערער וואר נאָכען פּרעזיידענטען לעגיסלאַטיוו אין פאָנטאַינבלאָ. ער האַטטע דיא איינלאַדונג געוויסהייט, דאָס אונטער נע נאָך נכט הינגע-רוכטע וואר. אבער ער בעגאָנן צו צווייפעלן, אָב דיא אי-בערהויפּט אין פאַרז נעפאַנגען נעוואָרען ווערדע; דא אייך פאָן רעגיאָלר נכטס צו ערפאָהרען וואר, דאָכטע ער, דאָס דיא נעשווייסטער פּעלליכטס אין אַמיען דען-דאָסטע זיין. באַאשאַלען מוּסטע אין פאָס מיט נע-וואַלט דאָאָן צוריקקגעלטען, זיך וועלכטס אנצוצייגען.

„וואָו זאָלל איך נאָך צאָגען?“ שפּראַך מאַנקיר. „וועגן איך דען הענגקען מיינען קאָפּף אבגעהעט, ערפאָהרע איך פאָן איהנען פּעלליכטס. וואָ מיינע בריוו זיך בע-פינדען.“

באַאשאַרען קאָם איהם דען גנאָנגען, דאָס פּעלי-ליכטס שערמאָן אַללין אנגעלעגען נעפאָנגען האַלטע, „וועגן איך שערמאָן ענטרעקקע, קאָנן איך איהם דיא שפּור אנגע-לעגען קאָמען,“ ואָגטע ער זיך.

נון פערלענגטע ער זיך דאָרוּם, אַללע אָפּפּענטליכע לאָקאַלע צו בעזוכען אונד אין דען שטראַפּען אַללע גע-וויסער צו בעאַנאַכטען, אים פּעלליכטס שערמאָן צו ענט-דעקקען.

מאַנקיר אונד מאַריאָל פאָנדען זיך אַללע אבענדע אים נאַסטהויז דער פריא לעגען, אים זיך איהרע וואָהרע דעם טאָגעס נעמאַכטען בעגאַנכטיגען מיטשווייסלען. דא יערער אין איינעם אנדערען שפּאַרט-שהייל אַלס אויסרופער דען טאָג פערבראַכטע.

אָפּ וואר מאַנקיר דאַרוּבער אויפגעבראַכט, וועגן מאַריאָל באַאשאַלען נאָך הויזע קאָם.

מאַריאָל באַאשאַלען בעוויסט אויך דיא שטאַטטער; אבער ער וואָהנטע דיא צישוויער, נע אויף דיא שוי-שפּעלער.

אם 1-טען פעבער 1793, אַלס פאָן פראַנקרייך דער קריעג נעגען עענגלאַנד ערקלאַרט וואָרדע, בעגאַב זיך באַא-שאַלען אבענדס אין דאָס זאָגענאַנטע „אַנטהעאָן“-שטעא-טער, וויא אין פאַשעלאַדישען פּרעטשפּיעל נעגעבען וואָרדע. עבען נונג ער איבער דען „אָדעאָן“ פלאַטען. אַלס ער פלאַטצליך שטעהען בלייבט.

פאָר איהם גינגען צוויא אין מאַנטעל נעהילטע מאַנער; אין איינעם דערזעלבען גלייכטע ער, שערמאָן צו ערקענען. יעטצט בעגאַנגען דיא ביידען אין פאַלישען נעשפּראָך, אים דעסען אינהאַלט באַאשאַלען זיך נאָך מעהר דיא נעוויסהייט פערשאַפפטע. דאָס דער אייגע פאָן איהנען שערמאָן וויא, דעסען שטעמע ער איבערגעגעם עבענפאַללס נאָכען דייטליך ערקאַנגטע.

פאָר דעם מהעאַטער נאַהמען דיא ביידען אבשיעד פאָן איינאַנדער; דער אינבעגאַנגטע גינג אים מהעאַטער, וואָהרענד שערמאָן — דען דיעזער וואר עס וויילליך — דען ריקוגנג אנטראַט. באַאשאַלען פאָלגטע איהם פאָרזיכטיג. אין דער שפּאַרטע „פאָגס-שאַקע“ גינג שערמאָן אויף אַ אונ-אויפהאַלטליכעס הויז צו, אָפּפּענטע מיט דעם שליסעל דיא הויסהטהור אונד וואָרף זיא ראַש הינטער זיך צו.

באַאשאַלען בעטראַכטעט דאָס הויז אויפמערק-זאָם. ער גינג נאָך אייגע שטונדע פאָר דעמזעלבען אויף אונד אב.

„הייר וואָהנט עס וואַהרשיינליך, אונד עפּעס איס-מער לוסטיג!“

פיעל שפּאַטער אַלס זאָגטס קאָם באַאשאַלען דיעזען אבענד אינס נאַסטהויז דער פריא לעגען, וואָ איהן מאַנ-קיר לאַנגסט ערוואַרטעט האַטטע.

„נעהמען זיא הייטע אַללין נאָך הויזע,“ זאָגטע ער צו מאַנקיר; „איך מוּס הייטע נאָכ אַללין ב יבען. זאָגען זיא אונזערע דיענסטלעען, דאָס איך מיך הייטע נאָכטס זאָ בעשרענקען האָבע. דאָס איך מאָרגען מיינען דיענסט אַלס אויסרופער נכט פערזעהען קאָנן.“

מאַריאָל האַטטע גון דיא דיא וואָהנונג שערמאָן'ס ענטדעקקט אונד ער בעשלאָסס, דיעזע מיהע צו שייען, אים דורך שערמאָן ענלכטס אויך דאָס נעפאַנגניס אנגעלעגען אויסצוגעבען צו מאַכען. ער אַפּפּטע נאַטליך דען ענט-שלוסס, שערמאָן אויף שרייבט אונד שרייבט צו פּרעפּאַל-גען אונד דאָכטע, דאָס דיעזער דאָך וואָהל דאָס נעפאַנג-ניס אנגעלעגען בעוויכען וועדע.

(פאָרטסעצונג פאָלגט.)

איין יודע אלס דייטער

דער פראַנצאָזישען פּראָבע-מאַבילוויזונג.

דיא פּראָבע-מאַבילוויזונג, וועל-כע זיא פיעל פאָן זיך רעדען מאַכטע, איהר נון צו ערגיי. דאָס 17-טע אָרמעע-קאָרפּס פּראָבע-מאַבילוויזירט אין פּראָבע אויף דען קריעגספּיעל נע-שטעלט אונד מוּסטע אַללע שטראַפאַטען אייגעם ווירקליכען קריעגעס טוּמאַכען. אים פיר דען אומעדרהן מאַנליכען ערנסטען פאַלל אייגעם קריע-געס נאָכען אונד נאָר פאַרבעריטעט צו זיין. דיעזעס נראַסטע אַללער מיליטאַרמאַנאָווער, וועלכע דייער אין אייראָפּאַ אבגעהאַלטען וואָרדען, וואר דער לייטונג אונד אבערוואַכונג דעם הערהן לעאָן קאָהן אנפערטרייט. וועלכער פּראָפּעקט דעם איבער 1,500,000 איינוואָהנער צאַהלענדען פּראָווינ-זישען בעזירקעס האַט-נאַראָן אָזט. ער וואר נאַכסט דעם קאָמאַנדאַנטען דעם 17-טען אָרמעע-קאָרפּס דיא איינגעליכע וועלע דער פּראָבע-מאַ-בילוויזונג. אונדעם ער אַללעס דאַצו נעוואָרענע הערבייסאָפּפּער אונד אין סעגענע וועצען דאָלף אונד צוישען דען מיליטאַרקאָמאַנדאָס אונד דען צוויל-בעהאָרדען פערמיטטעלטע.

דער פּראָפּעקט לעאָן קאָהן שטאַמטע אויס אונגאַרן. זיין פאַטער וואר דער אלס וואָהלטהאַטער אונד פּאַרקאַמפּפּער פיר דיא אינטערעססען דעס יודענטהומס בעריהמטע. אין פּרעסבורג געבוירען, אים אָהרע 1877 פערשטאַרבענע אַל-בערט קאָהן. לעטצטערער וואָרף זיך אין זיינער פריהסטען יוגענד מיט גראַססעם אייפער אויף דאָס שטודיום דער אייגענטליכען שפּראַכען אונד נאָלט שאָן אַלס יונגער מאַן פיר אייגען גע-לעהרטען אויף דיעזעס געבייטע. דאָך אַלס יודע קאָנגטע ער אין אונגאַרן נכט פאַרוויאַרטס קאָמען, ער שאַטצטע זיך גלוקקליך. דאָס מאַן איהם ער-לייבטע, אין דער וויינער האַבסבוליאַטהעק אייגענע ועלטעגע ווערקע דורכצולעזען. דער לערנטע איהן אין אייסטאַקראַט קענען, דער איהם צור ווייטע נאָך פאַריז פערהאָלף. דער טראַט ער באַלד אין דאָס הויז דאַטהשילד אין אונד וואר פערצע אהרע הערזורך, בין צו זיינעם טאָדע, דער פערטרייטע פריינד אונד אַזוויאַנען דער וואָהלטהאַטיגקייטס-דירעקטאָר דיעזעס וועלטהויזעס.

דיא נאַכקאָמען דעס ועלגען הערען אלבערט קאָהן שפּיעלען הייטע אייגע בעדייטענדע ראָללע אין דער אינגערען פּאָליטיק פּראָנקרייכס. זיין זאָהן אויטס דער אבערוואַכונגס פּראָפּעקט אונד אייגע דער אבערוואַכונגס בעאַמטען דער רע-פּובליק אונד וואָר אייגער דער רעגיערונג דעם מי-נישטערס ט הייערס סעקרעטאַר דעם דאַמאַליגען אינטערריכטסמיניסטעריומס.

פאָלליטאָן.

איין דער שרעקקענסצייט

דער ערסטען פראַנצאָזישען רעוואָלוציאָן.

(25-טע פאָרטסעצונג.)

XXI.

פאַר דעם טהעאַטער.

מאַריאָל האַטטע מיט מאַנקיר פיעל צו לוידען; לעצטערער וואר נאָכען פּרעזיידענטען לעגיסלאַטיוו אין פאָנטאַינבלאָ. ער האַטטע דיא איינלאַדונג געוויסהייט, דאָס אונטער נע נאָך נכט הינגע-רוכטע וואר. אבער ער בעגאָנן צו צווייפעלן, אָב דיא אי-בערהויפּט אין פאַרז נעפאַנגען נעוואָרען ווערדע; דא אייך פאָן רעגיאָלר נכטס צו ערפאָהרען וואר, דאָכטע ער, דאָס דיא נעשווייסטער פּעלליכטס אין אַמיען דען-דאָסטע זיין. באַאשאַלען מוּסטע אין פאָס מיט נע-וואַלט דאָאָן צוריקקגעלטען, זיך וועלכטס אנצוצייגען.

„וואָו זאָלל איך נאָך צאָגען?“ שפּראַך מאַנקיר. „וועגן איך דען הענגקען מיינען קאָפּף אבגעהעט, ערפאָהרע איך פאָן איהנען פּעלליכטס. וואָ מיינע בריוו זיך בע-פינדען.“

באַאשאַרען קאָם איהם דען גנאָנגען, דאָס פּעלי-ליכטס שערמאָן אַללין אנגעלעגען נעפאָנגען האַלטע, „וועגן איך שערמאָן ענטרעקקע, קאָנן איך איהם דיא שפּור אנגע-לעגען קאָמען,“ ואָגטע ער זיך.

נון פערלענגטע ער זיך דאָרוּם, אַללע אָפּפּענטליכע לאָקאַלע צו בעזוכען אונד אין דען שטראַפּען אַללע גע-

---

דיעזער געזאמט: זא שפרינט ער פאר דען וואהלען, נאך דען וואהלען ווירד ער שאן אנדערס רעדען, נון דענק, איך ווילל איך זאגען, איך ווילל ארט אונד ווייזע איך — ווען ניכטס בעזאנדערעס שטא-דענד דאצווישענטריטט — דען שטאטסהויזהאלט שטיפענווייז צו רעגולן אונד דאס גלייכגעוויכט הערצוישעללען האפפן. (הארט ; הארט ;)

וואס דיא פערצעהרונגס שטיי-ערן אנבעלאנגט, זא איזט עס וואהל פיעלען בע-קאנגט ווילל דיעזע סומען אנדערע שטאאטען אום דיעזער שטיערגאנגסטעג איינגעהמען. וואהל ווייסס איך, דאסס ווייר אזו מיט יענען שטאאטען נוכט פערגלייכען קאנגען. אללין דיעזע אונד דער ערטראג אונדערער פערצעהרונגסשטיערן לאבער-לך נעדענ. איינען גראסערען ערטראג ערוואכטע איך אין דער צוקונפט פאן דער שפיר ון שטיי-שטיי ער.

אונד נון קאממט איך צו יענעם פונקטע, ביא וועלכעם איך, ווא איך פארהער זאגטע, אזאגע-נעהמען ווירדען מוסס. (הארט ; הארט ;) עס נוכט איינע קוריעללע, אום וועלכער אונגארן פיעל איי-נעהמען קאנגטע. דיעזע קוריעללע איזט דאס טא-באקנגפאללע. איך ווייסס, דאסס דאס מאבאקמאנאפאל ביא דיעער איינפיהרונג אזו אל-לען פערדאסס וואר. איך לייגע נוכט, דאסס איך איך בעמיהט וואר, דאס נעפאללע צו פערקור-צען, זא אפט עס מאגליך וואר. (הייטערקייט.) איך ווייסס איך, דאסס פיעלע, דארונטער איך איך, זיך נאך דער ווידערהערשטעללונג דער פע-פאססונג, פאן ווילכעם מאנג איך — אונד דאס זאגע איך מיט שמאלץ — קיינע איינציגע נעשווארצטע צונארדע, קיינע איינציגע פפיפע נעשווארצטען מא-באקס ווייסטע, דען קאפפ דארובער צערבראכען, וויא מאן דאס מאנאפאל דורך איינע אנדערע שטיער ערזעטצען קאנגטע. אלס דאס מאנאפאל 10 ,8 ,7 מיללאנען אבויארף קאנגטע מאן נאך דאראן דענקען ; הייטע נוכט עס אבער וואהל גע-מאנדען — מאן ער זין דיעזעם מאנאפאל בילליגען אדער נוכט — דער גלויבען ווידדע, דאסס דיא אום דעם מאבאקמאנאפאל איינפלעסענדען 10 מיללאנען דורך איינע אנדערע, ווענגער דיעזקען-דע שטיער ערזעטצט ווערדען קאנגטען. (צוישענ-מונג.) ווייר מיסען דארער דאס מאנאפאל אלס עטוואס פארהאנדענעס הינעהמען, אלס עטוואס דאס ווייר נוכט לאז ווערדען, איזט עס אבער איינ-מאל פארהאנדען, דאנן איזט עס אין איינערעססע אללער בייזער דעם שטאאטעס, דאסס עס דאס-ענגע, וואס עס נאך דעם נעזעטץ איינבראנגען זאלל, זאריך איינברינגען. (צוישענמונג.) וויא פערהאלט עס זיך אבער דאמיט ? (הארט ; הארט ;) איך דענקע,

---

נעשיכטע דער נייערען צייט.

(159-טע פארלעזונג.)

XXXXIV.

דער פרייסיש-אסטרייכישע קריעג.

נאך דען פריהער נעשילדערטען פערהאלטניסען וואר עס פיר אללע וועלט קלאר, דאסס שלעזווינג צו פרייסען, האלשטיין אבער צו אסטרייך נעהערט. פרייסען וונסט, אסטרייך איינווירקען, דאסס דיעזעס יא קיין דיריעקטעס אינטערעססע אן דעם בעזיטץ האלשטיינס האבען קאנגע, דא איהם דיעזעס נור צור לאסט ווערדען מוסס. עס וואלל-טע אסטרייך בעזיטצען, איהם האלשטיין אבצונעהמען, האאן וואללטע אסטרייך נוכט איינסען; עס וואר גענשלאססען, דיא פרוסס זיינע בעזיהונגען אונד אפטער אללען אומשטאנדען פיי זיך צו בעהאלטען.

אלס נון דער אין האלשטיין איינגעזעטצטע שאפטס-הערזער, בארון נאבלעען, דיא האלשטיינישען שאנגרע איינבעריעהט, פאטעסטרעט פרייסען דאנגען, אינגעס עס וואנטע, דיא איינבעיזאונג האבע נור דאנן גיל-טיגקייט, ווענן דיא מאן ווישען אסטרייכס אונד פרייסענס ערפאלגע, דא פרייסען מיטבעזיטצער האל-שטיינס וויא, אסטרייך קומטערעט זיך אום דיעזען פרא-גע נוכט אונד אנפאנגס יונו מראגען דיא שאנגרע ווירקליך צוזאמען, אם 7-טען יונו 1806 ווירקטען פרייס-פרייס מיוסען אונטער גענעראל פ. פ ל י ע ס אין האל-שטיין אין, אום דעם „מיטבעזיטץ" פרייסענס נאכדרוקליך צו

שע ר י י כ ס ר א ט ה אם 11-טען אקטאבער ווידער ערפאפנעט.

* *

אבערמארגען פיעדען אין ב ו ד א פ ע ס ט געמיינאמט מ י נ י ס ט ע ר ק ו נ פ ע ר ע נ צ ען שטאטט אונד אן דיעזעם ארטער אם נאכסטפאלגענדען טאגע ווירד דער מיניסטער דעם אייסערן גראף ק ל ו נ ק י, זו. מאיעסטאט דעם ק א-נ י ג אבער וויינע ב ע נ ע נ נ נ ג מ י ט ב י ס-מ א ר ק בערוכט ערשטאטטען.

עגלישע בלאטטער, אן אידער שפיטצע דאס ווילטבלאטט „טיימס" שפרעכען ווהר ערנסט פאן אינעם ב י נ ד נ י ס ס צ ו ו י ש ע ן א כ-ט ע ר ר י ך-א נ נ א ר ן, ע נ נ ל א נ ד אונד א ט ט א ל י ע ן אונד פערשפרעכען זיך איינען גראסען ערפאלג פאן דער פעראיינטען ווקעראפט דיעזער דריא מאכטע.

צווישען פ ר א נ ק ר י י ך אונד ד י י ט ש-ל א נ ד נוכט עס א י נ נ ע נ י י ע ש נ א ב ע-ל ע - א פ פ א ר ע ן. דער 16-אהרונג אהן דעם בעקאנטען פראגאוישען נרעגצקאמיסאריס שנא-בעלע האט אם 14-טען ה. אן דער דייششען ווייטע דער גרענצע צווישען פראנקרייך אונד לאטהרינגען אין איפיהרערישעם פלאקאט מיט דען פראנצא-ווישען נאציאנאלפארבען אנגעדעפטעט. אלס דער יונגע מאנן אם לעטצטען מאנטאג ווידער איבער דיא גרענצע קאם, ווארדע ער פאן דייششען פאל-ציסטען פ ע ר ה א פ ט ע ט אונד נאך מעטען אום גע פאנגننيس געבראכט. דיא פראנצאזען שלאגען נון לארם איבער דיעזעם פארגעהען פאנגען איינען אינ-שיפלינגען קאבען. אבער מאן לעגט דער נאנצע אבע קיינע גראססע בעדייטונג בייא.

אין ב י ל נ א ר ן ווערדט מאן דעם איינאנג דער עבען בעפארשטעהענדען ו ו א ה-ל ען אין דיא פ א ב ר א נ ע ע גענעגען, ווארדער ר ס ס ל א נ ד אויף דיא אט ר ק ו א אללערליא פרעסאנגען איינאבט. אום דיא צו איינעם איינשרייטען גען דען פיר סטען פערדראנגט צו פערראלאסען, מאן שפרינט איך דאאאן, דאסס דער סיטאן איינען גענ ר אל-ש ט מ ט ה אל ט ע ר נ אך ו א פ ו א עגס ווערען ווידדע.

פערשיעדענע נייאגריטען.

(ו. מ א י ע ס ט מ ט ד ע ר ק ר א נ ו ;) עמפפאנגט דייטש (לוים דעם אמטליכען פראגראמם) אין ק ל ו י ע נ ב ו ר ג ; דיא פערשיעדענסטען

עס גלייכס געזאמט. דאסס אין אסטערדייך אין קלייגערע פערצעגטמאטן דער בעפאלקערונג רוכט, אלס אין אנגארן, דען בייא אזו ווייט מעהר נעריכט. ווען בייא אזו יערער שטאאטסבירגער זא פיעל געקיפטען מאבאק פערבייכט ווידדע, אלס ער מאבאק פערבייכט אונד יערער שטאאטסבירגער דעם מאבאקגעפאללע זא פיעל אבליעפערן ווירד, אלס נאך דעם געזעטץ דעם שטאאטע געבייהרט, דאנן ווירדע דאס מאבאקמאנאפאל אום רונד 12 מיללאנען מעהר אביערפען. (צוישענמונג.) נאכדעם אך איפרינטט געזאגט דאבע, דאסס דער מאבאקשטייגער דער איינציג ענגעשטאנד אזו, וא דאס איינטערעססע דעם אראס נוכט בערוקקוב-טגט ווירד. האפפע אך, דאסס אויך בייא אזו יענע פאטריאטישע געווייסענהאפטקייט עריוואכען ווירד, ווערכע אן ענגארד הערשט וא דיא צאהל יענער, ווערכע דעם אראר נעלד איינערען, ווייל דיא אויך בייא דער פאטרונג געאיפרט האבען, פאן אהר צו אהר צוגעמעט. ווען ווייר דאס ערבייכען, דאנן ווירד אנגארן מארגען קיין דעפיציט מעהר האבען. (לעב-האפטע ערערופע.)

דיא רעגעלונג איינערער פינאנצען ווירד ערהר ערשיעערט דורך דען אינשטאנד, דאסס מאן בייא דען קאסטען אינערער ווערטקראפט נוכט שפארען קאנן, איך ווירדע עס ערגאר נוכט נעדען ערהען, ווען דעם דאהין ערקלארט ווירדע, אלס גלייבטע איך עס דיא אייסוכט דאפיר פארהאנדען. דאסס אזו אין קריעג, דראהט, איך ערהע, דאסס זא מ מ ט-ל י כ ע מ א כ ט ע א נ ד ט ט א א ט ע ן א י ר א פ ס ד ע ן פ ר י ע ד ע ן ווינ-ש ע ן, אונד איך גלייבע בע נ ר נ ד ע ט ע ד א פ פ ע נ נ נ ג דאפיר צו האבען, דאסס ד ע ר-ו ע ל ב ע א ל ס ב א ל ד נוכט נעשטארט ו ע ר ד ע ן ו ו י ר ד. איך אאנג אונד ווידער-האלע, דאסס ווייר נעצייאנגען ווד, אונערע ווהר-מאכטע צו ערהאלטען, יא אאגאר דיא צו עגטווקקעלן, אין איינער צייט. דיא אללע שטאאטען אום אזו דך נוכט בראאם דיא ערהאלטונג אונדערן דיא פערטהר-רונג אהרער ווערקראפט צום ציעלע נעזעטצט האבען, עס איזט דעם איינע טרייהיגע לאנג, אללין עס האאנגט נוכט פאן אזו אב. דיעזעלבע צו אנדערן, אזואאנגע עס נוכט בראאם איינע דער ערסטען איפאבען, אונדערן אונערע אללערערסטע איפ-נאבע אזט פיר דיא ווכערהייט אונערעם פאטער-לאנדעס אריג צו טראגען.

צור טאגעסגעשיכטע.

דער א נ נ ר י ש ע ר י י כ ס ט א ג ווידער אם 28-טען ה. מ. דער א ס ט ע ר ר י כ-

---

נעשיכטע דער נייערען צייט.

(159-טע פארלעזונג.)

XXXXIV.

דער פרייסיש-אסטרייכישע קריעג.

נאך דען פריהער געשילדערטען פערהאלטניסען וואר עס פיר אללע וועלט קלאר, דאסס שלעזווינג צו פרייסען, האלשטיין אבער צו אסטרייך נעהערט. פרייסען וונסט, אסטרייך איינווירקען, דאסס דיעזעס יא קיין דיריעקטעס אינטערעססע אן דעם בעזיטץ האלשטיינס האבען קאנגע, דא איהם דיעזעס נור צור לאסט ווערדען מוסס. עס וואלל-טע אסטרייך בעזיטצען, איהם האלשטיין אבצונעהמען, האאן וואללטע אסטרייך נוכט איינסען; עס וואר גענשלאססען, דיא פרוסס זיינע בעזיהונגען אונד אפטער אללען אומשטאנדען פיי זיך צו בעהאלטען.

אלס נון דער אין האלשטיין איינגעזעטצטע שאפטס-הערזער, בארון נאבלעען, דיא האלשטיינישען שאנגרע איינבעריעהט, פאטעסטרעט פרייסען דאנגען, אינגעס עס וואנטע, דיא איינבעיזאונג האבע נור דאנן גיל-טיגקייט, ווענן דיא מאן ווישען אסטרייכס אונד פרייסענס ערפאלגע, דא פרייסען מיטבעזיטצער האל-שטיינס וויא, אסטרייך קומטערעט זיך אום דיעזען פרא-גע נוכט אונד אנפאנגס יונו מראגען דיא שאנגרע ווירקליך צוזאמען, אם 7-טען יונו 1806 ווירקטען פרייס-פרייס מיוסען אונטער גענעראל פ. פ ל י ע ס אין האל-שטיין אין, אום דעם „מיטבעזיטץ" פרייסענס נאכדרוקליך צו

פערלייהען. דיא אסטרייכער צאגען זיך אונטער פראטעסט נאך אלזאנא צוריק.

אסטרייך אונטערנאהם נון, אונטער ווערקטאטי-גער מיטהילفע דעם זאכסישען מיניסטערס ב י י ס ט, ווי-טערע שריטטע.

דייטשלאנד בענוגטע זיך נוכט מיט מיליטאריישען רייסונגען ; מאן בערייטע זיך אויף דאס בייטשע נאציאנאל-נעפיהל. אונד גאנץ ב י ס מ א ר ק טאאט מיט אייניגע בונדעסערפאפלאנע הערפאר, אויף גרונד דעסען פאראאן פרייסען דיא מיליטאריישע פיהרונג נאך דרייטש-לאנדס איבערגעהטע. אסטרייך מיט באיערן אום זידען פארהערשען, דאס דייטשע פאלק אבער דורך אין פאן אויהم עריוואהלטעם פאללאמענס פערטרעטען ווערדען זאלל-טע. — אנגעווישען ווענצע אויך אסטרייך דיינע רייסונ-גען פאר. פערגעבליך פערזוכטע קאיזער נאפאלעאן, פאן ענגלאנד אונד רוסלאנד אונטערשטעצט. צו פערמיטטעלן דיין פרידוך שייטערטע. — זא בליעב דענן דיא וואפפענ-ענטשיידונג אללין נאך איבריג. פארהער שאן ווארען אויך אונטערהאנדלונגען מיט אזאטליכען איינגעלייטעט וואررדען, וועלכע צו אינער אללגאנץ פרייסענס אונד אזאטליכען פיר דען פאלל אויגעם קריעגעס מיט אסטרייך נעפאהרלייך האטטען.

אסטרייך בראכטע נאך דעם אינמארש דער פרייס-סען אין האלשטיין דיעזע וואכע אין דער בונדעסטאגסזיטצונ-פאם 11. יונו צור שפראכע אונד פערלאנגטע דאס אינ-שרייבען דעם בונדעס אונד אלס פארבעדינגונג דאצו דיא שליעונג מאבילמאכונג אללער נוכט צור פרייסישען אר-מעע גהרייטען בונדעסארמעע-קארפס. דער פרייסישע גע-

---

ואנדטע פראטעסטיעט נעגען דיעזען אנטראג ; דער בונ-דעסטאג פאנד זיך יעדאך בעייט, דען אסטרייכישען אנ-טראג אנצונעהמען.

פרייסען באט דען רעגיערונגען פאן זאכסען, האנגא-ווער, קורהעסען אונד נאססוי דיא האנד צו אייניגע בונד-נייססע, עס ווארדע אייגע עגששיידונגספריסט פאן 24 שטונדען גענעבען. אלס דיא אנטווארטען אבערהעגר לייפשיג, ריקקסע אם 16. דיא אירטע דעם פרינצען פרוריך קארל פאן דער גרעדלייטיש דער אונד גענע-ראל דעיוואהטע פאן בייטשענבערג פאן דער פרייזיגען זאכ-סען אויס אין דאס קאנגייך זאכסען אין. אהנע אויף דיי-דערטשאנד צו שטאפפען, דא זיך דיא זאכסישע ארטע מיט דעם קאנג אייליגסט נאך באהמען צוריקקעהרען. אן דעמוזלבען טאגע דראהנג גענעראל פאן בייער אין קור-העסען אין, גליינכפאללס אהנע אויף ווידדערשטאנד צו שטאפפען ; דער קוריפירסט אבער וואررדע אלס קריעגס-געפאנגענער נאך שטעטטין גע פיהרט אין האנגאווער, וויא גלייכפאללס אם 16. בייטשען דעם גענעראלס פ. מ ג-ט ר ע פ ל, וועלכעם זיך שטאטער דאס קאפפ דעם גענעראל אונד פ. פאללקענשטיין אנשלאסס, איינגעריקקט וואررען, גינג עס נוכט זא גלאטט אב, ווייל דיא דאדטיגע ארטע נוכט עבען זא פייט צום אבמארש אונד צו איהרער פערארדנונג מיט דער דייטשארמעע גע פונדען האטטע. דיע-לע בייטשען (18,000 מאנן) האטטען זיך בייא נאטטינגען פערזאמעלט אונד פערזוכטען יעטצט אייגען אויסזוגע צו פינדען, וועלכע איהנען אבער אינגראללע פע-לגנע וואررד.

(פארלעזונג פאלגט).

באראָן עדמונד פ. ראָטהשילד אין יעריזאלעם.

אונזער קאָרעספּאָנדענט אין ירושלים האָט אין דיעזעם בלאַטע בעריכט אינזאַמל קורץ איבער דיעזען בעזוך בעריכטעט. מיר לייגען אייפיחרליכע מיטטהיילונגען הערויבער פאָר.

דער עקסט בעזוך דעם הערן באראָן מיט זיינער געמאהלין האָט דעם אונטער לייטונג דעם הערן דר. הערצבערג שטעהענדען ד״ר ש״י שען וואוינהויז. דיא רייניליכקייט דעם הויזעס אונד דאָס גוט איינריכטונג דער אים האָפע שפּעלענדען קינדער מאַכטע איהנען פיעל פרייד. פאָן דאָ גינגען זיא נאָך דער עוועלין פ. ראָטשילד שען מאָדכעגשיל״ע. זאָראָן וועצטען זיא איהרען וועג נאָך דער שטאָדט פאָרט בעזוכטען דען אבעראָבבעגער אונד דיא איבריגען תכמים. דיא זיך אים הויז דעם הערן אבעראָבבעגערס צו איהרעם געפאָנגע פּעראָממעלט האָטטען. דער הערר באראָן איינעהרהיעלט זיך מיט איהנען איינגעהענד איבער דיא נאָטהווענדיגקייט איינער אייגענען רייניגונג אונד אייגענען לעבענס לייטונג. אייגעם איינע געריגעראָלטע געריגעראָלעם מיט איינער געריגעשטאָצע נאָגען אייראָלעם גליבבעריעגער דיא. דיא יא דיא איינען נאָגען איינאָלעם איינע דיא הייליגע שטאָדט גערייכ. מיט זיינען יא איינע דיא אונגעגלייבליכע דען יאָהרען גינגען דער יודען אין יעריזאָלעם נראָבעסע איפּפערקראָפט יא שטענדיגען אונד יעדע אונגעאָרדענטליכע הייליגע שטאָד פיר דיא געאָמעטריעס דיא. עד דאָכע יא בעזעהענדע עד דעספּאָלם אייר מיט דעם פּאַשא איבער דיא יאָגד געשפּראָכען אונד דעלבען עריכטע. דיא יודענגאָסען מיט איינעם גוטען שטראָסענפּלאָטצער צו פּערעהרען. איהרע דער אונגעפיר־ליכע פּאַשא אים דאָס פּערשפּרעכען געגעבען. אללעם אין זיינען קראָפען לייגענדע פיר דיא יאָגד צו טהון. דאָס עס אבער אייך פּפּלכטע דער דאָכטער גיגעד דיא. דאָס איהר ריגע פיר דיא הייליגע שטראָסען צו טהון.

דיא עס עיגע שבת יאָר. גינגען דיא צוריק בעזוכ אונד פאָן דיא צו קבלת שבת אין דיא וואָנונג בעזוכטע די יחידה דחסיד אונד בעטעטען דאָ אללעמאָל. דיא באראָנעסע עלבעטעפּעטשאָלעזיין אין דער פּרייגעזאָנגע, דער באראָן אונד דיא פיר זיינע פּערעהרונגען בעטעטע. דער פּאַרבעטער מאַכטע איינען מי שברך פיר דען באראָן אונד דעם גאַנצען. זאָ״א פיר דען פאָטער דער באראָן. הערן באראָן מיטאָן יאָהרע. דאָ״ע שטילד אין פּראָנפּרידט אם מאָן, אונד פיר דיא נאָנצע פאַמיליע. פאָן דאָ גינגען דיא אין דיא נאָנאָנע בית אל. דיא גליבבאָלם פיר דיא אונד אייהרע נאָנצע פאַמיליע אין מי שברך געשפּראָכען יאָהרע.

אם אָבענד־מאָרגען גינג דער באראָן אין דיא נראָסע נאָנאָנע דער ספּרעכען געעהרט אונד שפּאַר דאָלבעגע דען יאָנגע אים. דאָס איינער דער אונגעהרען דאָבבעגער אבער דיא ר״ג ל״ב ק״ט פּרעהרען מאַכטע. איהרע דאָבבעגער ע״ל ש״א איינע אייגענגלוכע רעדע אונד יעדע אונד אונגעשטאָנד הערלט. פאָן דאָ גינגען דער באראָן אין דיא נאָנאָנע. תפארת ישראל.

נאָך בעזעהענעם נאָטשטעהענעם בעזוכטע דער באראָן פערשיעדענע יאָהרלעכע אינשטיטוטע, נאָמענטלאָ עפּפּען ער אין דער יאָהרונג דען פּאַשא. דער אדון אונד זיינער געמאָהלין איינען בעזוך אבעשיעדעגעגען קאָם. דער באראָן אונד דיינע געמאָהלין נאָהמען אדהם יעדע פּרייגעלעך אייף אונד פּרייבען זיך יעדע. גינ מיט איינענען אונד ווענען צו דאָבען. וואָס איינען לאָנגסט בעריכטעט וואָרדען יאָר. דאָס דיא אונגעלעגענהייטען יעדיא־לעגען איינעם דאָכטערצענען איינבעפאָלגען מאָנגע אונפערטהייל זיך. דער דאָס דעבט לעבען אונד אייפרינגען נעשטעהענען איינ דיא אונגעגענען.

הייטען זיינען אמטסבעצירקען אייף דאָס בעסטמאָגליכסטע צו רעגעלן.

נאָכדעם דער פּאַשא זיך פערבעשיעדען האָטטע, בעזוכטע דער באראָן הערען אבערראָבבעגער סאָלאָנטע. דעם אבעגעדם שטאָטעטען דיא אנגעגעגענען ראָבבעגער יעריזאָלעמס דעם הערען באראָן אונד זיינער געמאָהלין איינען בעזוך אָב אונד זיינדע פאָן דען האָהען הערראָשאַפטען אייפ פּרייגעלעכסטע עמפּפאָנגען. דער באראָן אונד צו איהנען: איך פרייע מיך, דאָס דיא אלטעסטען יעריזאָלעמס דיא אלטעסטען אן ווייזהייט אונד אן יאָהרען הייער. מיר מיט איהרעם בעזוכ בעגעהרען אונד איך בין איהנען נאָך בעזאָרגעם דאנקבאר, דאָס דיא זיך פאָר דיא שטאָדט הייעם צו מיר בעגעהמען האָבען. דאָרהיך בעמעהרקטען דיא ראָבבעגער: דייעט דאנקבאָרע מיסטע ר״ר אייגען אונד דער פּרייא באראָן זיין. דיא זיא זיך פאָן פאָרען נאָך יעריזאָלעם בעמיהט האָבען. יאָרהיך דער באראָן עריינערטע: אין אנבעטראָבט דער ל״ב ע צו אונזערער מיטטעער יערוזאָלעם. דיא פאָן גאנזן אייראָער זא זעהר געלעבען ווערד. אייגן דיא רייגעבעגעיגליכקייט פיר נעכסטע צו אבעגען.

הערייהיך דאנקען איהם דיא ראָבבעגער פיר דיעזע אבעראָיס נראָסע נעטע אונד איפּפערקראָפטיגקייט. דיא ער אונערען ברידערן אים הייליגען לאנדע צו. וועגרעגען דיא זיך נעדענע פאָן איהרער האָנדע אדהם אלטעסטען יעריזאָלעמס דער אבעגעדם אבעגעגעבען אייגען אונד אייגען אונד אייגען אונד

ער וואר איך פראפעסט דער שטארט ב ל א א, וואָ ער איינמאל דורך זיין פערגינפטיגעס אויפטרעטען ארזוכטן פערזיכעסט. דער דורך אונד דורך רעפּבליקאנישע געמיינדעראטה דיעזער שטארט בעשלאסס, דיא אבהאלטונג דער איבליכען פראהנליינאתס-בראצעסיאָן צו פערביעטען, פיע-לע געשאפטליכע אונד ארבייטער, וועלכען ביא דער איינשטיקונג דער הייזער צו דיעזער פייער געלעגענהייט ווינקטע, בעקלאגטען זיך כיים פראפעסטען הערען קאָן, אונד דיעזער אלס ווידע ועטצטע מע דיא אבהאלטונג דער קאטהאלישען פראצעסמיאָן דורך.

ווייר ערזוכען אונזערע געעהרטען פרענטע-ראנטען אונד פרינדע, זיך מיט איהרען צושריפטען דירעקט אן אונזערע רעדאקציאָן צו וועגדען.

אויך ביטטען וויר, דיא אדרעסע דייטליך וויא פאלגט אנצוגעבען:

יידישע פעסטער צייטונג

וואיטצנער-רינג נומ' 15, בודאפעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Waitzner-Ring Nr. 15.

זאמטליכע פ. ט. אבאנגענטען אונזערעס בלאטעס ערהאלטען דאס

נייע געווערבענגעזעטץ אונד שאנקרעגאלע

צוזאמען, נאכדעם דעטצטערעס אבגעשלאס סען זיין ווידר.

געשאפטסבעריכט

געטריידע-געשאפט. ווייצען וואר נעפעסען פיעל צו מארקטע נעבראכט. דיא קויפלוסט וואר גוט, פרייזע וואדען 5 קר. האפער.

ווייצען, שהיים, 300 מעטער' 81 קילאָגראמס 6.90 נולד, 503 מעטערצענט' 80.3 קילא 6,90 נולד, 900 מטרצ. 80 קילא 6,85 נולד, 100 מעטערצענט 79,6 קילא 6.85 נולד, 100 מעטער-צענטער 79, קילא. 6.75 נולדען, 100 מטצ. 79 קילא, 6.80 נולד, 100 מטרצ' 79. קילא' 6,70 נולדען.— סעגסטער-כאדען נייא 200 מעטערצענ' 81. קילא' 6.85 נולד,— ב א ט ש ק א ע ר 1300 מעטערצ' 77,8 קילא 6,75 נולדען, נאדראוגנארישער 4200 מעטער-צענ' 80, קילא 6.75 נולד, — (אללעס פער 3 מאנאט).

גערסטע, מוסטער-וואארע 5,10 — 5,30 נולד. מאלץ —,7 — 7,75 נולד.

קוקורוץ 5,45—5.70 נולד.

האפער. 5,10 — 5,25 נולד.

שרמונע-נעשעפט. ווייצען פער הערבסט 6,62 — 6,63 נולד. האפער פער הערבסט 5,71—5,73 נולד. קוקורוץ פער מאי-יוני 1888, 5.63—5.65 נולד.

רעפס. (קאָהל) פער אוגוסט-סעפטעמבער 11.50—11.62½ נולד.

פעסטער שלאכטפיעה-מארקט

בייא דעם אם 22סטן ד. מ. היער אין פעסט אבגעהאלטע נען וואכענמארקטע וואורדען 3749 שטיק גראס- אונד קלייג-פיעה צו מארקטע געבראכט. היערפאן וואורדען פע-קייפט: 86 שטיק ש ט י ר ע, פער פאאר פאן 60 ביז 170 נולדען.— 1876 אכסען דאס פאאר פאן 140—300 נול, 1045 קוהע, דאס פאאר פאן 100—190 נול — מעלב-קוהע דאס שטיק פאן 80—200 נול' 236 שטיק בייפפעל, דאס פאאר פאן 110—190 נול. 459 שטיק קעלבער דאס שטיק —,14—, 25, נול. — שטיק לעמער דאס פאאר פאן. — — נול. פרייזע פער 100 קילא: אכסען-פלייש 40—49 נולדען, קוה-פלייש 36 — 40, נולד. קאלב-פלייש 50—56 נולד. אונד ביפפעל-פלייש 35—39, נולד.

ווייטער פרייזע.

ווייצען פער הערבסט 7.10—17.5 נולד. פער פריה-יאהר 1888, 7.50—7,45 נולד.

מאָרן אונגארישע 71—73 קילא 5,60 — —,6 נול. קוקורוץ אונג. 5,80—6,20 נולדען.

האָפער אונגארישער 5,60 — 5,65 נולדען פער מעטער-צענטנער.

ריבאל 29,50—29,60 נולד. פער מטרצ.

שפיריטוס 25,75 — 26, נולד. פער 10000 ליטער פערצענט.

ראטאציעהונג פאם 21-טען סעפטעמבער 1887.

ברינן 10 41 36 53 82

הערוויסגעבער אונד פערא נטווארטליכער רעדאקטאר

מ. סאבאלטשי.

מאָגקורז

אן דער אפפענטליכען פאלקסשולע צו מאנ-דאק (כאבאלטשער קאמיטאט) ווירד איין גע-הילפסלעהרער — איך נימט ריפאמירט פרא 1-טען אקטאבער מיט דעם אהרעסגעהאלט פאן **150** פל. יאהרעלקאסט איר קוייארטער אקצעפ-טירט. — בעווערבער וואללען איהרע גזוכע אן גע-פערטיגטען פארשטאנד ראאבט איינזענדען.

Mándok (Com. Szaboles.) im September 1887.

Dávid Rochlitz, Präses.

דיא ספרים-האנדלונג פאן

Stammberger B. Miskolcz

עמפפיעהלט איהר וויינאכטסבאדארפניסע לאגער פאן ספרים חדשים וישנים, ספרי תורה, תפילין, מזוזות, מסיפים מוסחים ונאמנים. פעהרעפייל שיפפרות פאן 3 ביז 3 נול. 50 קר. מחזורים 9 טחיילע עלעגאנט אונד ששארק גע-בונדען מיט יידישער אדער דייטשער איבערזעטצונג 4 נול מחזורים 5 טחיילע 3 נול. 40 קר. מחזורים 4 טחיילע 2 נול. 50 קר. מחזורים 2 טחיילע 2 נול. מחזור אין איינעם באנד פאן ראש השנה ויום כפור 1 נול. 20 קר מחזורים 2 טחיילע אונגאריש איבערזעטצט 2 נולדען. מחזורים 2 טחיילע מיט מטה לוי, בית לוי, מעשה אורג אונד איבערזעטצונג לערער נעמינדען 2 נול. 50 קר. מחזורים 2 באנדע אהנע איבערזעטצונג 60 קר. מחזור 3 טחיילע מאשיג-פארמאט 50 קר. אין 2 באנדען פיר ראש השנה ויום כפור 30 קר. גראָסעס לאגער פאן יא'אסליטע אונד קאלאמעער פיינסטען שאפיאלל-טליתים פאן 4, 5, 6, 7, 8, 9 ביז 12 נול. בחור טליתים, צדאקל, ציצית, פיינסטע יידען-טליתים פאן 6, 7, 8, 9 ביז 10 נול. עכטע נאדר- אונד ווילבער-פארשען פאן 3, 4, 5, 6 ביז 8 נול. פיר עכט ווידר נאראנטירט געבעטען-ביכער אין מאמסס, יידע אדער עלעגאנטין נעבונדען פאן 2 ביז 6 נול. לחנ הסכות אתרוגים, לולבין והדסים דיעקט איס ערסטער קוועללע אין נאראנטיר איינזאהל צו בילליגסטען פרייזען. יום כפור-קאפּעס איס וויינסטער יידע, אשראס, מיט נאדר, אדער ווילבער-פארשען 1 נול. 50 קר. מענה לשון, לקוטי צבי, שערי ציון, סלוחות, תחינות אין גראָסעסטער אויסוואהל. נאָעסטע לאגער פאן ראָסטרוי-מען געשעפטס-ביכעלן, שייבריעקוויזיטען, עלעמענטאר-אונד נימנאזיאל-שולביכעלן. — בעשטעלונגען נעגען נאכנאהמע ווערדען שנעלסטענס גענוי איינגעפירט. ניכט קאנווענירענדעס ווירד אהנע אנשטאנד צוריקגענאמען.

דיא פערלאגס-בוכהאנדלונג

מ. ג. לעוויס זאהן, בודאפעסט

דאנובנאסס נומ' 4.

עמפפיעהלט איינעם געהרטען פובליקום איהר וואהל אסאָרטירטעס לאגער אן

ספרים מחזורים חומשים סדורים,

אין אללען אדטען נוסחאן בון צו דען פיינסטען

איינבאנדען,

ספרי תורות, תפילין, מזוזות

שונכתבו בחכמה נמר ע"י סופרים מומחים ונאמנים.

וואלל- אונד יידען-טליתים

אין אללען נאמענגאטונגען.

גאָלד- אונד זילבער-באָרטען

שיפיות יין נאראנטיישע אונד לייכט בלאוענד, צו 3, 4, 5, 6 ביז 10 פל.

אללע נאמענגאטונגען מאמיקענגאנגען אונד איינצעלנע נאָר נייפסטער מיינסטעיילעלער פארשיפט. שוחר-ביכער ען נאָאָ עס עז דעשאיר. אללע ארטען

גאלדשטיקקעריין

וויא פרוכט, מאנטעל לס"ת, מכסה, חופה, בע-דעקקונגען אין שאנסטער אויספיהרונג.

רח. חסכון הכע"

אתרוגים לולבים והדסים

צו איינעם בוריגען פייזען.

פאסטאיפטראגונג ווערדען פראמפט אונד רעעלל איינגעפיהרט. ר ש י מ ה נראטיס אונד פראנקא. טעלעגראמם-אדרעססע:

Löwy's Buchhandlung, Budapest

פרוכט- אונד מעהלפרייז-טאבעללע.

ווייצען	קוואלישעס פער הקפל.	פער 100 קילאָגראמס
נאָדדאונגארישער	75	—.— —.—
„	76	—.— —.—
„	77	—.— —.—
„	78	—.— —.—
„	79	6.40 — 6.50
„	80	6.50 — 6.55
„	81	6.65 — 6.55
וויינסענבורגער	78	—.— —.—
„	79	6.55 — 6.65
„	80	6.60 — 6.70
„	81	6.70 — 6.80
„	82	—.— —.—
„	—	—.— —.—
„	—	—.— —.—
פעסטער-באָרען	78	—.— —.—
„	79	6.65 — 6.75
„	80	6.70 — 6.85
„	81	6.80 — 6.95
„	82	—.— —.—
„	—	—.— —.—
„	—	—.— —.—
שהיים	77	—.— —.—
„	78	—.— —.—
„	79	6.60 — 6.70
„	80	6.70 — 6.80
„	81	6.85 — 6.95
„	82	—.— —.—
„	—	—.— —.—
„	—	—.— —.—

ריבטע		פער הקפל.	פער 100 קילאָגראמס
קאָ (נייא)		72—70	5.25— 5.50
גערס		60	5.40— 5.30
מאלץ		62	—.— —.—
האָפער		41	5.60— 5.55
קוקורוץ באנאט		75	5.55— 5.50
דעשטא אנדערער		73	—.— —.—
הירזע		—	—.— —.—
בסלאָ-ריבטע	ווייצען	פער הערבסט	6.88
	„	פריה-יאהר	7,23
	קוקורוץ	יוני 1886	—.—
	נעפסטע		5.51
	האפער	פריה-יאהר	—.—
		הערבסט	5.55
	רעפס	אויג.-סעפ.	12.25

בראנטוויין 100 גראד פרעמיע		פער הקפל.	פער 100 קילאָגראמס
		6.88	
		7,23	
		—.—	
		5.51	
		—.—	
		5.55	
		12.25	

זאמעהל			
		נומער	0
דער זאק צו 100 קילאָגראמס מיט זאק פרייע באהן		„	1
		„	2
		„	3
		„	4
		„	5
		„	6
		„	7
		„	8
		„	8½
שפיריטוס אלטע מעשהאדע		סעסהעסע	
„	נייע	קארטאָפעל	

14	40		
14	—		
13	70		
13	40		
13	—		
12	50		
11	80		
10	80		
9	80		
8	40		
28	—		
26	25		

קורז-טאבעללע פאם 22. סעפטעמבער

לאזע.	fl.	kr.
1864-ער 4-סטע אנגארישע שטאמס-לאָז	130	—
1860-ער „ „ אנגאר „	136	—
רעטאָג „ בוכפעשט „	138	—
1864-ער לאָז צו 100 גולדען „	168	—
רעטאָג „ 50 „ „	168	—
אונגארישע מרקטגעלאָז צו 100 גולד.	122	25
שרייבפאהל-לאָז	123	50
קאָטע רעגענבויגען	55	—
שוקקע-לאָז	18	25
קיעוויע-לאָז	189	50
קלאוז-לאָז	47	25
ראָזי-לאָטעריע אפרייז-לאָז	113	50
אונגארישע לאָז	20	50
קעלבערשטיין-לאָז צו 10 גולד.	22	50
קראוטער לאָז „ 20 „	17	40
אָלטער לאָז „ 40 „	47	75
אלאָי לאָז „ 40 „	43	50
וולאָשקע לאָז „ 10 „	42	50
מאלם לאָז „ 20 „	19	50
אלעקסיגער לאָז „ 10 „	55	50
מס-נעגאָס לאָז „ 40 „	22	75
מאגיארלאָז „ 20 „	55	—
פרעסבורגער לאָז „ 100 „	26	25
רעטאָג „ 50 „	137	50
וואלדשטיין-לאָז „ 20 „	68	—
ווינדישגרעץ „ 20 „	31	80
ווינער לאָז „ „	42	—
פרביגשע פרעמיגאלוויר	130	—
אונגאר. ראָשטקייץ-לאָז	30	—
עסטערהאזי „	11	70
	14	—

ייעשט-אאָעריע.		
אונגארישע מאלטענגעס צו 6.5 פרעצענט.	100	45
דעטאָג „ „ „	—	—
אָפּטערטינגעס „ שווייצ-אייזיס	113	—
אונגארישע פאאטיר-ינגעס	87	30
אונגארישע ניינטעזאלאפפענען	104	75
אפטעטיגע מאלאפר	104	70
דעטענגיינגער	104	55
נאלזעטינג	104	40
פאהטינג	109	—
קראָאטישע אונד פלאוענישע	104	50
וויינצעטעגע אלטלינגע אלטלינגע	152	75
אונגאר. הייפאָפ-אלטלינגע	100	—
נען פיר 100 צ. 5%	97	50
אונגאר. נייגעשלאפענגע אלטלינגע	104	50
אונגאר. מאָרגנגרעיס-אלטלינגע	101	75
אלפעלד-פאוטאנע באהן	182	—
אונגאר. מאלטיגע אויזענגאהן צו	179	50
אונגאר. נאָרד-אָסט-באהן	176	—
אונגאר. וויסבאהן	175	—

געלד-קורז.		
זילבער אוגיע	—	—
דוקאטען	5	92
אָסטערייך.אונ. 8 גולד. פאלדשטיק	9	94
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	61	50
20 מארק-שטיקע	12	28
רוסישע אויסגאבע	10	26
רוסישע באנקנאָטען-רובל	1	11

Eigenthümer: Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Markus. Andrassystrasse Nr. 12.

ראטהזעל.*)

רעכנונגסאויפגאבע.

(זאָן הערן ווילד. אלעקסאנדער אין סטראסקא.)

איינע מושטער קייסט פיר איהרע קינדער אסעל אונד בירגען. יעדעס קינד נאב זיא אין צוויסט 12 אסעל אונד בליעבען איהר נאך 48 שטיקק צוריקק. זאדאן נאב זיא יעדעס קינד 15 בירגען אונד בעהיעלט דאסאן 15 שטיקק איבריג.

1. פראגע: וויא פיעל אסעל אונד בירגען האסט דיא מישטער געקויפט?

2. פראגע: וויא פיעלע קינדער האט זיא?

חידה.

(מאת החכם ש. ל. ארצע. טארנאיו.)

1. כי תבוא אל בית רעך
ובעיומים יפיל לך חכלים,
אז כי כבר יכבדך:
אך בתיגל לא בשלש רגלים.

2. אם באלות עוד ישנא אחיתי
ותוסף אחת על שתי נקודות:
גם אז לא נשתנה עצמותי:
אמור המשמעתי כל ימי שנותי.

3. אם על נקודותי עוד הוסף,
אחיתי תשנה ועל שלש שלש תגמירני,
ראה נא: אז נחסך שבעי ואחי הגני:
לבואי זה לא כבר נכסף.

4. כיסף כי אדם לאושר והצרחה:
קות כי אביא על כוסים:
שנה טובה, שנת חיים וברכה,
תכתב ותחתם לאלתי לחיים.

איפלאוזנג דער ראטהזעל אין נו. 108.

דעם דייטשען:

נעבעם (זאָן „נעבעם"), נעבעם (זאָן נעבעם).

דער חידה:

א ן (נוכסן).

ריכטיג האבען געלאוזט:

דאס ד ר י ט ש ע: מאראסע עריגעסטיגע נישטאגן — סאראיעגנשש אונד דיא הערען: ס. שוויאיץ — ביזיא-סעכס אונד נ. גרין — פריאלוקא.

דיא ח י ר ה, דיא הערען: ס. בענדער — ביזיא-סעכס אונד נ. ראזער — טשטי נאוויטשין.

פרייטאג-פאלדיעטאן.

„טאמער פערגעהרט!"

(3. שע אר נ ו ע ט ע נ ג.)

IV.

וואס ווייטער געשעהען איזט.

דאהער וואלטע דען מישקאלצער גיכט אין סעי-לענגהייט בריגגען אונד דעהאלב פראגט זיא איהן גיכט, וואס איהן איינגעגאנגען אין דאס הייז איהרעס פאטערס גע-פיהרט האבע. זיא דאגט: „געוויסס האב ע איינען פאטער איינע בישטע."

דער ווייגן מאכט דען מישקאלצער הייטער אונד רעדזעליג. זיא דאגט דאהעל געלעגענהייט האבע, איהרען גיטען בעקאנגטען אלס געמישהליגען, דעגגס בראוזען ווייגען מאגן קענגען צו לערגען. ער ערצעהלט איהר מאנכעס אוס זייגער פריהעסטען יוגנד. שפראך פאן דער צאשליגקייט אונד פראגטגקייט זייגער פערשאגדענען מישטער אונד דערגלייכען מעהר. גום אייגער דעם גישפראכעס גרייסס אונד צוקאמען, ווערדען ווייר פערגעסגען דיא אנגעגען נאר גיכס וועהרע.

אין דיעזעס אייגענבליקקע עבען קאם דעם נחמן אן. דיא פערטרויליכקייט דער בירדען יונגען לייטע מיט איינאנ-דער פערלעבעגדע איהן צוואר אין ווענג: אבער אנדערע-וויסס וואיזדע ער פאם פריידיגען פאטערגעפיהל בעוואלטיגס. דיא פערהייראטהונג דאהעלס — ווענן אויך גיכס גערעדע מיט דעם מישקאלצער — וואר יא זיין זעהנליכער וואונש.

„אַ שטעהן אלזאָ דיא זאכען," מורמעלטע דעם נחמן פאר זיך הין. „ער שיינט איבריגענס איין גאנץ ארטיגער יונגער מאגן צו זיין. מיט דער שפארזאמקייט שיינט דער רובלינער רעכט צו האבען; דען ווענן מאן בעדענקט, דאסס ער איינקאפיטונגען געמאכט האט, איזט זיינע קליי-דונג ווירקליך בעשיידען".

נאך איינער ווייל שפראך ער נאך אימער צו זיך זעלבסט: „אינד ד ע ן ווייל אלמע'ס מאכטער מיינער ראהעל וועגגהמען? מאמער פערקעהרט!"

זא נאהערטע זיך דער אדטע לאנגזאם דער שטעללע, וזא זיך יאקאב אינד ראהעל בעפאנדען, דיא ער דורך זיין ערשיינען אויפשרעקקטע.

„גון, ראהעל, דזא ביסט יא שאן רעכט גוט בע-קאגגט מיט דעם הערען מישקאלצער!" זאגטע דעם נחמן לאכעלנד.

דאס מאדכען ערראטהטע אינד עזווידערטע מיט גיערדרגעשראגגען אויגען: „אך האבע מיך בעמיהט, דעם הערען וואדרגער דער אבזיעזגהייט מיינס גישען פא-פערלעבענס דיא צייט אין וועגיג צו פערזיכען."

„מאמער פערקעהרט!" דזעף דער אלטע. „ד י א מיהע שיינט אויף דיסע דעם הערען מ י ש ק א ל צ ע ר נעוועזען צו זיין."

ראהעל ערראטהטע אינד אך מיטער אינד עיניפ דאגן הוט אינד שטאקק דעם פאטערס. אים בירדעם נאך דער שטיבע צו גאנגען. זיא וואר פאר, איינען פאוואגד גע-פינדען צו האבען. אום זיך צו ענטגעגען אינד אַ איהרע פערלענגהייט צו פערבעהלען.

אבער קוים האטטע זיא איינע שריטטע פאוואדס ג

ע אנדערער פראגען, וועלכע נור דאן געלאזט ווערדען קאנגען, ווען אללע מאכסע נור דען אללגעמיינען פרידען בעאבזכטיגען ווערדען אונד נכט יעדע אידרע איגענע האבזוכט בעפריעדיגען וואללטע. —

יעדע רעגיערונג פארדערט פאן דער אנדערען דעכט אונד גערעכטיגקייט פיר זיך; ווען עס אבער דאצו קאממט, דאסס זיא זעלבסט גערעכטיגקייט איבע אונד דאס גערייכסע דעם גאנצען גלייכגעשטעלט צוריקקערשטאטטע, דא איזט זיא טויב. פראנקרייך וואלל זיין עלזאסס-לאטהרינגען; אבער עס דענקט נכט אם גערינגסטען דארא, טונס אונד מארגאנסקאר פרייווילליג צוריקקצוגעבען. דאס פאלגערייך דען פאללען צוריקקצוגעבען דאפאן וואלל יעדער דייטשלאנד, נאך רוסלאנד אדער אסטערריך וואס וויסען.

נראף מאלטקע. דאסס דיא קרעגע נכט נור נאטהווענדיג אונד דער מעגלישקייט נאטור ענטשפרעכנד, אונדערן אנאר צור ענטוויקקלונג דער צייליזאציאן נטצלרך זיין, דא אהנע קרעגע דיא קראפטע דער נאציאנען פערדאערבן אונד אירע פארזיכטיגען פערזוגען ווערדען.

אלזא בלוטפערגיעסען, דייב אונד מארד, דיעזע פערדערבנגברינגען, פערגיבטערדן אונד צערשטארען עלעמענטע, דיעזע פעראבשיאנונגען ווערדען ווערקצייג אללען דיא בערעלפע אונד מיטטעל צור ענטוויקקלונג דעס מענשלישען פערשטאנדעס דער איפקלארונג, זיין —

מאלטקע ווערכסט שיגט פאן דיעזעם וויעם איבשפרוכע ערגריפפען ווערדען צו זיין, דענן ער בעשווערטעט זיין גאוויסען, אדעם ער פערגער אנזו: דיא קרעגע ענטשטעהן דעסס-האלב, וויל דער קריעגערקארעגע טייל אן דיעזעם דעכטע פעסטהאלטן אונד דאס דעמטסבע-וואסטיין אדעם מאכט פערלייהן. אבער דיעזע וואהע האבען נאר קיינען זין, דיא מיטטעל קריעגע ווארען אונד זינד נכטס אנדערעס אלס דאס הערפאללען דעס שטארקערען איבער דען שוואכען, דער שטארקערע ווכט נאר נכט איינער איין דעכט זאגדערן נאגן איינפאר פיטטער פיר וויגע דריבזוכט.

וואס ווערדע מאלטקע אנגען ווען ער, בי. ער, אין דענעם נאך בא לא טא אדער פ ר ע ס ב ו ר ג פערלענגען שווארצבטער איבער דאס שקקואל דער מענשהייט נאכזוגעבן. פאן אייגעם גראפטען שטיין געטראפפען אונד אדעם צוגעגיפען ווערדע: דיא זיד! — וואס ווערדע ער אנגען, ווען דיא האיטלאנע אנטטעמטען זיין דאס אונד נכט פלעהען אונד ווען מאכטער שאנדע ווערדען; ער וואדע געדאנקען איבער מיינע. אלס דער אבער-וואהנזען.

„מתתמי גלייכענברג.“

אינטער דיעזעם טיטעל איזט אייגע זאממלונג פאן גייסטאללען עפיגראממען אים דער פערגע דעס בקקאנטען העבראישען דיכטערס הערען מ י מ אן ב א כ ע ר (שמען בכרך) ערשיענען.

דער פערפאססער ווייטלע הייער צום זאממער-אויפגעטהאלטע אין גלייכענברג, דיא מאן — וויא עס שיינט — דעכט שלעכט אונד טרייער לעבט. מראטץ דער שלעכטען קאסט בלייבט ער בייא גו-טער לוינג, וויא פאלגענדע עפיגראממע צייגען:

בכיסא, בכוסא, בכעסי.

בכעך אכזב,
וגל הבאר אשתה בוסי:
בעתדים אוכל,
ולבי מלא בעסי:
קצרב אישן,
ואמצא רק כיסי. —

בבית המאכל.

(ארח לבעל הבית)

לו צוה אלהים:
„רק בשלג ובצא מיסי
אז מרק שלחנך
הוצאת בחומס. —

בבית המאכל.

ארח.

מה זה חיים, כי מרק מים
לי המאת, למאכל עתרים:
בעל הבית.

ספל מים עמד אצל הורה,
קח בשלתי הקשר הפעמה
אלוני ודע, בעצל תורה
כי ריקא מלא, וכטל טעמא. —

תשעה באב בבית המאכל, אשר הוא גם בית תפלה. —

פה בעל בבית רק ביום תשעה באב:
ישורר המנגנים, על הרבן ירושלים:
„אילמי שלחני, בכל יום מי דאב
אמרי המנגנים ערב קרב ואתרים. —

בבית המאכל.

מאריכין אמי תעניתי,
לכל המאריך בשלחני:
כי מלאת קערתי,
ממאכלי מעדני. —
אך האוכל בבית זה,
את שלחני ומצא,
כי המרק שיתת בעים
ולל הקשר הצא. —

בריעפע דער רעדאקציאן.

אן פיעלע: אונזערע אינגענסטען דאנק פיר דיא פיינגלייכען גייזאהרינגזאטזלאטזיאנען.

הערען יוסף משה קרוין. סערקינגאר דעם כולל אינ-גארן אין ירושלים. נעהמען וא אינזערע בעזאנדערע דאנק; אונזע עגטגעגען פיר אירהרע גליקוויאנש, דער אונז וואהר-האפט פריידיג איבערראשט האט דיעזע שאנע אדביש איזט ווערקזוך נעשמאקק, אונד קונסטפאלל אונד דיעזע ווייזע דיעזערבע אימא עתער איסטבעוואהרען, אלס וא אם חיי-לינגען לאנגדע קאממט.

„אין בחיר מפ'עסבוגיו" גיין, פערזיר'עסבעגר.

א'ח'ד, א'לוסקא, צו ווישליטזקי.

הערען ג' ש' אן ס. עס טהוט אונז לייד, אונז דאמיט נכט בעפאלגען צו קאנגען.

לאבל. פארשאנד אן ס. א. ווי בעאנשפרוכען דיעזיר קינע מאקסע אונד לאסגען אונזע אינזערע מיינונג נכט בעצאהלען. דיעזע אזטע עס וואהע פיר דאס יודענטהום דער אבזוויזיגענע. אוים אנלאסס דער ווייג דעס קאנגס דען מאטיוויזוס הערפארצוקוהרען.

הערען ג' ל' אן ס. וואגנערשאנע. נעשמאקקפאללע אונד צוגעקקנשטרעכענדע אחרצים-מאבעללען פערפע-ס'נס הערן ס מ ק ר ו ן אן ' ע ר ו ז א ל ע ס. אוף בעשטעללונג פערזענדע ער דיעזערבע איבערארל-דען פיר פאסס צו זעהר בילליגען פייזען.

פערשיעדענע טאגעסגייאיגקן טען.

(שרוסס אוים דעם הייפבלאטטע.)

' (ד י א ג ר י נ ד ו נ ג א י נ ע ס א ר-ט ה א ר ק ס ע ן ס ע מ י נ א ר ס) ווייד אן נ ע ו ו י א ר ק אייפרג בעטרייבען. עס וארל דאס אין יידישעם לעהרער-סעמינאר ווערדען. וויל-בעם דען צוגקק האטטע, נעגען דיא איסבריטונג דער רעפארם-בעשטרעבונגען אים יודענטהום איפ-צוטרעטען.

' (ד ע ר א ב ע ר ד א ב ב י נ ע ר פ אן ס א ל א נ י ב ס) סאמוועל אקאב א ר ד ע ל ט ' איזט דיעזער טאגע אים אלטער פאן 70 יאהרען גע-שטארבען. זיין לייכענבגאנגנוס וואר איין גראסס-ארטיגעס. דא ער אספיציער דעס מערשרדיג-ארדענס וואר, גינג פאר זיינעם וארן אייגע אבטהי-לונג אינפאנטעריע מיט געשוקטעם גזוויעהר. פאן דעם איינגבלייקקן אן, וא מאן צור טרחה שריטט בין נאך דער בעערדיגונג בלייבען אין סאלאניכי אללע יידישען נעשאפטע אונד בי'אהם נעשלאסען. דיא קאנזולאטע פאן אסטערריך-אונגארן, עגגלאנד, שפאניען אונד בעלגיען שטעקקטען טרייע-פאהנען אים. אונטער דען טריע-נאסטען בעמערקטע מאן פעלע פערטרעטער דער בעראהדען אונד מעהרערע פרעמדע קאנזולען.

' (נ י ר ד י א י י ד ע ן נ י כ ט.) אן ו י א ר ש י י ווי 1900 אסטערריכישע שטאאטס-בירגער אים דיא ערלאנגונג דער ר ו ס ס י ש ע ן שטאאטסבירגערשאפט איינגעקאממען. דיא נעוכע אמטסלייטער בייטשטעללונ. יעללע איינען פינ-אהרונגען איפגעטראלט אן רוססלאנד נאכזייגען, ווערדען צוגעטמעטע ערלערונגען. נ ו ר ד י א ד ע ר י י ד ע ן נ י כ ט.

(ד ע ר נ י י ע ט ר ק ש-י י ד י ש ע ט ע מ פ ע ל א ן י י י ע ן) ווערדע אם אמס-טאג אבגעהד עראפפנונגען. צו דיעזער פיער דאבען זיך דיא מיטגליעדער דיעזער געמיינדע פאללשטאנ-דיג א ינגעפונדען. אן אינער לאנגען אסען דיא הא-הערען בעאמטען דער טרקשען באטשאפט אונד דער רוסאנישען נעגאנדטשאפט. איסערדעם וא מאן אלס גאסטע: שטאאטסראלטע ר יא- מאנסטראטס אונד פאליציא-ראטהע. בעגרקפאדשטעדע, דען גרייבישען בישאף, דען פאדשטאנד דער ווייגער אייד. קולטוסגעמייינדע אי. ז. ". דיא פיער בעגאנ מיט אייגער קוהרגען אנשפראכע ווילכער דער ע-בייער דעם מעפעלס. ארבשטעק: דיסטער פאן ווייגעפעלד. אן דען פראזידענטען דער געמיינ'ע, הערען ר ו ס ס א דיסטעטע, אלס ער דעשעלבען דען שלוסעל איבערגאב. דאן ווערדען אינטער אנגנ אונד קלאנג דיא ספרי תורה אונס ארען הקודש נעטראגען. הערעיש ווערדע דאס נר תמיד אנגע-צינדעט אונד ראבבייער פ א פ א ס טרינ אן שפאנ-שטר שפראכע אין געבעט פאר. אן ווילכעם ער דען קאייזר-קאנג פראגן אוגה. דאס נעאממטע הערטשעדהייז דען בולטאן אבריל האמיר אונד דעס-סען הויז דען טרטשען מאטשאפטע. דען ווייגער בירגערמייסטער דען פאדשטאנד דייגער געמיינדע אי. ז. ". ענגעגע. דאגן ווערדע דיא אסטערריכ-שע פאלקהיימ'ע אן הערבאשער אונד דיא טר-קישע בולטאנסזונגע אן שפאנישער שפראכע גע-וונגען. מיט דעם פארטראג אינגער פוארטגע ווערדע דיא פיער בעגוהרעט.

(א י ן ר א ב ב י נ ע ר ב י י א ד ע ר פ ר א ב ע - מ א ב ל י י ר נ ג.) ווייא איים פ א ר ן בערוהמטע ווייד פיגירטע הערר האב-בינער א ר ר. בייא דער ינגסטען פראצאדיישען פראבע - מאביזיירונג אלס פעלדראפלאן פיר דיא יידישען זאלדאטען, דער גענאנגטע האבבינער, ואר אן דייגער איינגעשאפט שאן אים דייטשפראנ-צאזישען קריעגע (1870—1871) טראטע.

' (פ ע ר ל א ב נ נ ג.) אים פ א ר ז טהיילם מאן מיט: דיא מאכטער דעם בארגאס גיס-טאו פ. ר א מ ה ש י ל ד האט זיך מיט ערוויארד ס א ס ס א א ן (ششن). שעיף דער בערוהמטען עגג-ליש-אגרישען באנק אן לאנדאן פערלאבט.